

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradîi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Peri  dice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55, No. 61,

1940, m  r  ius 16, s  mbat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

A kaukázusi kőolaj

*

Ankara. A szövetségesek hatalmas légi haderőt szerveznek a K  zelkeleten. A szükséges megbeszéléseket Ankarában folytat  tt  k Nagybr  tannia, Franciaország   s Törökország közelkeleti légügyi parancsnokai. Az angol-egyiptomi légi haderők együttműködése már meg is kezdődött. Sir William, az angol közelkeleti légi haderő főparancsnoka kijelentette, hogy Anglia   s Franciaország gigantikus erőfeszítéseket t  ttek, hogy a K  zelkelet számára olyan légi haderőt állítsanak fel, amely minden támadással szemben helyt tud állani. Ha a K  zelkeleten zavarok támadnának, a sz  r  l francia, a pale  st  nal, transzjord  niai angol és egyiptomi légi haderők nyomban egyes  l  nek és egyetlen nagy hadj  s  t képeznek. Ez a haderő mindenütt beavatkozik, ahol szükséges.

A Kaukázus Európában kezdődik és Ázsia szívében   r v  r  t — mondotta Blanchard, a híres francia f  ldrajzt  d  s.

A Magas   szak után, ahol most a nagy l  ng  l   g   tüzek lecsendesed  ben vannak, a háboru rag  lva Kelet felé terjed és már-már ott lobog ennek a k  ismerhetetlen földrésznek hat  r  iban. Ha a térképet n  zz  k, a Kaspi-tenger mell  k  t  l Daghesztanig s  vatagos v  d  ket hevit a nap   zz   sugara és tudjuk, hogy a homoksz  v  t  gban a tatár és perzsa n  pt  rzsek  n kívül a népfajok meglepő változatossága t  l  lhat  , igazat adunk a f  n  i mondás szerzőjének. N  nek, melyek évezredek előtt játszottak nevezetes történelmi és szerepeket, m  t kései maradványok, kis törzsekben húzódnak meg a Kaukázusban, amely nemcsak most, de századokon keresztül mindenkor a veszélyes tűzfészek jelzőjét érdekelte k  . Ott rejtőzik a híres orosz petróleum és farkasszem  t néz az angol iraki petróleummal. Ez mag  banveve már éppen elég   k a mai világban arra, hogy repülőgépek, tankok és emberek t  ezrei induljanak egymás ellen s ha még hozzászámítjuk azokat a körülményeket, melyeket az Európából   zsia  ba vezető hadászati vonalak megszerzése jelent, k  t s  gtelennek tűnik, hogy a kialak  l   háboruban ez a meghatározhatatlan földrész döntő szerepet játszik majd.

Am  t most a kar  liai f  lds  zoroson keresztül sikerül Oroszországnak melegtengerhez jutnia, a kaukázusi f  lds  zoroson k  t évszázada nyomul előre a Perzsa-  b  l és az Indiai-  ce  n irányába. A Kaukázus igazi hegylánc,   szaknyugat-délkeleti irányban majdnem áthatolhatatlan akadályt jelent a hegység a Taman melletti vulkánikus   sz  pforr  sok  t  l az Apseron f  lsziget  g a mai kop  i petr  leummez  kt  l a grosny  i és bakui petr  leumforr  sok v  d  k  g. A hegység északi lejtője már a t  zennv  cad  k század óta kísérti az orosz előnyomulást. Az   szakkauk  zusi terület elég termékeny síkság, de Kub  nt  l Abkh  zia  g már az   serd  k birodalma következik. A tengerparton nincs védett hely k  k  t  k számára és óriási költségbe került a novorossz  ki k  k  t   felépítése, ahonnan a k  b  ni petróleumot szállítják el.

A középkorban a Kaukázus d  lren  z   lejtőjén Georgia volt a leghatalmasabb állam, amely   nk  bb európai és   nk  bb keresztény műveltséget képviselt. Az ókori görögök ide helyezt  k a földi paradicsomot, Katonailag nehezen v  d  het   v  d  k és ezért igen sokszor került más és más uralom alá. Az antant 1919-ben szabad  llamot akart létesíteni Georgi  b  l, de ez nem sikerült.

Hasonlóképpen nagyfontoss  got képvisel   rmenyorsz  g, amelynek területén tovább halad az ut Törökország felé. Ez a rész egy-ötöde Transz-kauk  zia  nak, de a világ   rmeny lakosságának majdnem nyolcvanöt százaléka itt lakik. Ennélfogva Tiflisz   s Baku is   nk  bb   rmeny jellegű városok. Azerbaidzs  nt sokan mesterségesen

fenntartott petróleum-államnak h  v  j  k, mi  t  n az   g  sz gazdasági életét Baku jelenti. Baku b  rtokl  sa nem egy nagyvatalom vágyálmát képező. Oroszország számára Kaukázus a k  zelkeletre vezető utat jelenti, t  h  t nemcsak abban áll a Kaukázus politikai és földrajzi jelentősége, hogy itt van a nagy orosz birodalmat el  l  t   petr  leumforr  sok kétharmada, hanem rajta halad keresztül a Földközi-tenger, a Perzsa-  b  l és az Indiai   ce  n irányába vezető utvon  l is.

A régi és az uj Törökország mindig magának tekintette ezt a földet, mert az és-lakosság legnagyobb része fanatikus mohamedán volt. Ezek a kaukázusi mohamedán törzsek ma is Törökországhoz h  znak, noha az uj Törökország megtagadta az   sl  mot és ezek a fanatikus mohamed  n  k ma orosz hatás alatt disznót t  nv  sztenek.   szt  n  s rokonszen  v ez, amely nem megfontolásokon, hanem a lelkiakat közösségén alap  szik. Viszont a Kaukázusban talált magának menedéket azoknak az   rmenyeknek a többsége is.

akkor t  l  lt  k a Törökországi   rmenyv  sz  rl  sokat, Európai szemmel nézve rendkívül bonvolult az ott  l   b  ns  l  tt lelki világa.

Egyáltalán mindent   sszehonyol  tott és   sz-szekusz  lt itt korunk legveszedelmesebb intrikus  , a petróleum. Felkavarta mened  khelvet kereső népek boldog elsz  igetelts  g  t és belesodorta a Kaukázust menthetetlenül a vil  gpolitika  ba. Az   si perzsa Zarathustra-v  ll  s hívei, akik t  z alakjában tisztelt  k a f  nyist  nt, az   sl  m üldözései el  l Baku v  d  k  re menekültek. Itt templomot emeltek a f  nyisten  nek, amelyben földgáz táplálta az   r  k  g   tüzet. Ennek a Gerben t  rzsenek a k  njai k  terjedt kereskedést   ztek El  -  zsia  ban a világító petróleummal. Amikor az oroszok a t  zennv  cad  k század vége felé elfoglalták Baku  t, a petróleum m  g egyáltalán nem érdekelte őket. Csak egy évszázad mulva kezdett nagyv  n fontossá válni a sz  m  kra, amikor egy Rockefeller nevű amerikai a fejébe vette, hogy az   g  sz világnak petróleummal kell világítania, mégpedig az    petr  leum  val. Később kiderült hogy a petróleum egv  bre is jó, mint világításra. A háboru előtt ugy látszott, hogy Baku komoly vetélytársa lesz az amerikai petr  leum  nak. (Folytatás a 2. l  k oldalon)

Hakila, a finn parlament elnöke:

„Nyugati szomszédaink fegyverrel a közben akadályozták meg a s  g  lycsapatok megérkezését”

  szak  eur  p  ban uj helyzetet teremtett a finn-orosz békekötés. Nem marad hatás nélkül a nyugati szövetségesek politikai és harcászati irányvonalára a németekkel szövetséges Szovjet győzelme

Helsinki. (Rador.) Hakila, a finn parlament el  n  ke tegnap r  di  besz  d  t mondott és leszögezte, hogy Finnország felsz  ll  totta a többi nemzeteket, hogy segíts  k meg a finn népet egy j  gos   gy megvédelmezésére.

— K  nyvtelenek vagyunk belsm  rni, — folytatta, — hogy nyugati szomszédaink fegyverrel a közben akadályozták meg azoknak a csapatoknak megérkezését, amelyeket segítségünkre küldtek és egyed  j   maradvá k  nyszer  l  t  nk a béke megkötésére. Nemzeti egységünk beigazolta, hogy a finn demokrac  ia eredményesen állta meg a helyét és beigazolódott az is, hogy egy egységes nemzet megv  d  heti hazáját.

Kopenhága. (Rador.) A Berlingske Tidende azt állítja, hogy Finnország, Norvégia   s Svédország közötti szövetséget Berlinben kedvez  ben fogadják. B  r német hivatalos k  r  kben tartozkodnak minden hivatalos nyilatkozattól, mégis olyan értesülések kerültek forgalomba, amelyekből arra következtetnek, hogy ilyen szövetség rokonszenves fogadtatásra találna Berlinben.

„A finn tragédiából Hitler került ki győztesen”

Páris. (Havas.) A francia k  z  velem  ny teljes mértékben a finn-orosz békekötés hatása alatt áll. A lapok szokatlanul éles hangon   rn  k a finn békekötés jelentőségéről és a várható k  vetkezm  nyek  r  l. Rámutatnak arra a tétovázó politikára, a rögtöni akcióktól való tartózkodásra, a kezdeményezés teljes hiányára, valamint arra a k  seleked   és   z  rsz  lhasogat  sra hajló szellemre, amely szerint  k a szövetségesek teljes vonalvezetését jellemzi.

A lapok egyhanguan az eddigi vonalvezetés gy  ker  s megváltoztatását követelik és a diplomáciai, valamint katonai kezdeményezést várják a k  rm  nyt  l.

Blum szerint a finn tragédiából Hitler került ki győztesen. Frossard volt miniszter a sz  cialista unio vezére ugy véli, hogy a hadviselés módján változtatni kell ez a francia k  z  velem  ny hangulata. Viszont Daladiert fogja-e valaki tájékoztatni a közhangulatról? A francia k  z  velem  ny elégedetlensége még sohasem volt nagyobb mint ma.

A Le Temps szerint az antantnak meg kell találni az alkalmas pillanatot a kezdeményezésre, ahol erre lehetőség ny  lik és meg kell találnia azokat a harctereket, amelyek alkalmasak katonai er  l  nek   rv  nyos  t  s  re.

„DACIA“ Colecturánál a következő nagy nyereményeket nyerték:

Lei 400.000 35591 sz. Bucuresti

Lei 100.000 26481 sz. Braila

Lei 100.000 127802 sz. Bucuresti

Lei 100.000 137151 sz. Cluj

Fentieken kívül még igen sok kis és nagy nyeremény jutott szerencsés játékosainak. — Vásároljon sorsjegyet a 18-i húzásra

Főbizománys: Aradi Általános Takarékpénztár R. T.

(A vezércikk folytatása)

Ekkor a kaukázusi petróleum 17 százalékban részesedett a petróleum világtermelésben. Aztán jött a világháború és a petróleum mágnes módjára vonzotta ide az idegen hadseregeket. Baku török, majd angol uralom alá került. Az angol befolyás időszakában Sir Henry Deterding, Rockefeller nagy vetélytársa potomáron összevásárolta százhatvan orosz petróleum-vállalat részvényt. Ha ez a nagy üzlet sikerült, Deterding vállalkozása a Royal-Dutch-Shell messze túlszárnyalja amerikai vetélytársát, a Standard Oil-et. A nagy üzlet azonban nem sikerült, az oroszok nem ismerték el Sir Henry igényét, mire ez anyagilag támogatta az orosz ellenforradalmi mozgalmakat. Amikor ezek összeomlottak, Sir Henry bojkottot szervezett az orosz petróleum ellen. A bojkottot azonban a Standard Oil áttörte. Végül is a két nagy vetélytárs egyformán bekapcsolódott az orosz petróleum világkereskedelmébe. Az oroszoknak azért volt szükségük az angol és amerikai nagyvállalat közreműködésére, mert alig vannak tankhajók.

Baku ma a petróleum legjellegzetesebb városa az egész világon. A hétszáz ezer lakosú nagyváros, amely petróleum által lett, át van látva ezzel a sikamlós anyaggal. A régi orosz temető kö- és fakeresztjei között is templomtorny helyett petróleumkutak lándzsahegyei furódnak az égre. Nyolcszáz kilométer hosszú vezeték, amely átkel a Kaukázuson, jut el a petróleum Batumba, a Fekete-tenger nagy petróleum kikötőjébe, ahonnan tankhajókon utarakel a nagy déloroszországi kikötők, vagy az idegen piacok felé. Bakuban pedig a petróleum-kutak belegázolnak a tengerbe, sőt a környező szigete-

ket is ellepi a nyersanyag-háborúnak ezek a merev és fenyegető karácsonyfái. Orosz becslések szerint, a bakui petróleum-vidék készlete legalább hatszázmillió tonna, tizenkétszer annyi, mint egész Európa petróleuma, Oroszországon kívül.

A bakui petróleumnak nagyon súlyos, szinte végzetes szépséghibája van. Mind Baku, mind pedig Batumi, a petróleumkikötő, a török határ közvetlen közelében fekszik. A nagy orosz petróleum-vidék fenyegetett határterület. Az oroszok már akkor is veszedelmesnek érezték ezt, amikor még Törökország szövetségeseik volt. Ezért a szovjetkormány mind nagyobb súlyt helyezett a határtól távolabb fekvő petróleum-vidékek kiaknázására. Ezek a Kaspi-tó északi mellékén, középső és az északi Ural-hegységben, továbbá Turkesztánban, a Pamír-fennsík vidékén fekvő Tadzsisztánban és Szahalin szigetén találhatók; az utóbbi kettő szintén világpolitikaiilag veszélyeztetett vidéken fekszik. Ma még azonban Baku környéke, az Apseron-félsziget az orosz petróleum-vidék. Az oroszok nagy katonai centrummá építették ki Bakut, Bakutól légvonalban 500 kilométernyire vannak az iraki petróleum források, amelyek az India felé vezető utat látják el a békés és háborús közlekedés legfontosabb nyersanyagával. Az angolok viszont ezt az iraki petróleum-vidéket építették ki hatalmas katonai támaszponttá, különösen légi flottabázissá. Ez az iraki angol-francia katonai támaszpont védi az indiai utat, a Brit Birodalom egész délázsiai hegemoniáját. Ez a repülőgépen két óra alatt megtehető 500 kilométer Baku és Moszul között. A kaukázusi válság tengelye. (—)

Az északi válság következményei a francia politikában

Különben a moszkvai kényszer-békével kapcsolatban a parlament folyosóin is súlyos kifogások hallatszanak a szövetségesek diplomáciai módszerei és általában a háború vonalvezetése ellen.

A külügyi bizottság legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a külügyminisztériumot a miniszterelnökségtől külön választják és külön külügyminiszter kinevezését fogadják szorgalmazni, ezenkívül követelik, hogy a szövetségesek végül is tisztázzák a szovjettel szembeni viszonyukat. Laval a francia-olasz közvetlen tárgyalások megindítását és a Mussolinival való szoros együttműködést, valamint a fennálló ellentétek gyökeres rendezését kívánja. A miniszterelnök, a külügyi bizottság óhajának engedve, megvált a külügyminisztérium vezetésétől.

Koht norvég külügyminiszter a Skandináv országok álláspontjáról

Oslo. (Rador.) „Ha a norvég kormány megengedte volna a szövetséges csapatoknak az átvonulást Finnországra megsegítésére, Németország kétséget kizáróan közbelépett volna és ez Norvégiára katasztrófális következményekkel járt volna” jelentette ki Koht külügyminiszter tegnapi rádióbeszédében.

A szövetségesek csak az utolsó perchen intéztek kérdést erre vonatkozólag, amikor az orosz- finn békétárgyalások már megkezdődtek. Ekkor azonban a kérdés már elvesztette időszerűségét és Norvégia csak nemleges választ adhatott, mert minden más válasz semlegességének megsértését jelentette volna.

Koht ezután az angol és francia saltó magatartását bírálta azokért a támadásokért, amelyek Norvégia ellen intéztek.

Ha a szövetségesek nem adták meg a segítséget idejekorán Finnországnak, miért róják fel azt bűnül a kis és gyöngé államoknak?

— kérdezte a külügyminiszter, aki azzal fejezte be beszédét, hogy meg van győződve a finn nemzet feltámadásáról.

Oslo. (Rador.) A norvég távirati iroda jelentése szerint valamennyi lap elismeri, hogy a Finnországra kényszerített békefeltételek rendkívül súlyosak. A lapok igyekeznek elhárítani a felelősséget a skandináv országokról és azt állítják, hogy

Németország magatartása idézte elő a finn tragédiát. A Berlin-Moszkva között létrejött baráti szerződés nélkül — írja az Aftenposten — nem indulhatott volna meg a szovjet akció. Ha Németország nem hangoztatta volna, hogy a nyugati hatalmak expedíciós hadseregének megjelenése esetén Németország fellép a Skandináv államok ellen, úgy Finnországot meg lehetett volna menteni.

Egy másik lap rámutat arra, hogy milyen érzelmeket váltott ki Finnország helyzete a Skandináv-államokban. E súlyos időkben — írja a lap —

az északi államok saját maguk helyzetében érzik az „élettér”-rel kapcsolatos nyomást.

Finnországban vér ömlött egy átmeneti békéért. Svédország és Norvégia a felelősség nagy részét viselik, de a Harmadik Birodalom az, amelyre a legnagyobb felelősség hárul.

A Skandináv védelmi szerződés ügye

Oslo. (Rador.) Az Arbeider Bladet azt írja, hogy az északi államok között, ha megvalósul az egyezmény, úgy annak kizárólag védekező jellege lesz. Egy ilyen természetű egyezmény — írja a lap — bizonyos kockázatot jelent, de a biztonság, amely az egyezményből származik nagyobb mértékű, mint a kockázat.

A Dagbladet állást foglal az északi államok védelmi szövetségének terve ellen és a következőket írja:

„Nem a kormány, hanem a parlament az, amely Norvégiát ilyen fontos kérdésben kötelezettség vállalásra utasíthatja, a parlament pedig csak negatív határozatot hozhat, mert defenzív szövetség esetében Norvégiának szavatálnia kellene hagyományos és szigorú semlegességével és veszélybe sodródni.”

Helsinki. A svéd kormány tegnap arról értesítette a finn kormányt, hogy készen áll a finn-norvég védelmi szövetség megkötésére. (Rador.)

Március 12. — finn gyásznapi

Helsinki. (Rador.) A finn-orosz tárgyalások, illetve a szerződések és pontok elkészítése diplomáciai úton folytatódik. Svédország és Norvégia állítólag hivatalosan közölték, hogy készek hasonló megállapodást kötni Oroszországgal, a meg nem támadási szerződés feltételei mellett.

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti Helsinkiből: A Moszkvában tartózkodott finn bizottság, mely a békeszerződést aláírta, tegnap érkezett vissza a finn fővárosba. A visszaérkezéskor sürgős minisztertanács ült össze, amelyen Ritti miniszterelnök részletes jelentést tett a moszkvai eseményekről.

A minisztertanács ezután a március 12-ikét, a moszkvai békeszerződés aláírásának a napját nemzeti gyásznappak jelente ki, amelyen minden évben gyásznapi napot tartanak.

A minisztertanács elhatározta, hogy haladéktalanul kiűritik azokat a területeket, amelyeket a békeszerződés Oroszországnak jutott. A kiűritésre kerülő területen 250 ezer finn lakos él, akiket valamennyit Finnországba telepítenek át. A kiűrités befejeztével a szovjet-haderő elfoglalja a területeket. Tegnap óta a tehervonatok egész sora szállítja Finnország belsejébe az értékeket, az állam tulajdonát ké-

pező tárgyakat, amelyek nem jutnak a szovjet birtokába.

Helsinkiből érkezett jelentések szerint, a minisztertanács elhatározta, hogy mindazokat a repülőgépeket, ágyakat, fegyvereket és egyéb hadiszert, amelyeket Anglia és Franciaország küldött, a finn kormány Angliába visszaszállmaztatja.

Stockholm. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Pénteken délelőtt az orosz csapatok megkezdtek előrenyomulásukat a kareliai föld szorosan és rövidesen elérik Viipurit. A finn lakosság közel egyharmad része új otthonát kell, hogy keressen magának és a modern idők egyik legnagyobb népvándorlása fog lefolytani. Senkit sem kényszerítenek arra, hogy otthonát elhagyja, de a lakosság túlnyomórésze inkább választja a szülőföld otthagytását, hogy ne legyen kénytelen az orosz uralom alatt élni.

Kuusinen — a kareliai földszoros közigazgatási biztosa

Stockholm. (Rador.) Egy tudósító finn hivatalos helyről nyert információk alapján közli, hogy a finn kormány hozzájárulását adta Moszkvában ahhoz, hogy Kuusinen mint elnököt a kareliai földszoros adminisztratív vezetőjévé kinevezzék.

Német tengeralattjárót süllyesztett el egy angol halászhajó

London. (Rador). Egy angol halászhajó súlyos harcra keveredett egy német buvárhajóval, amelyet sikerült is elsüllyesztenie. A halászhajó a skóciai partok északi részében találkozott a buvárhajóval, amelyet mélyvízi gránátokkal kényszerített a felszínre való emelkedésre és ekkor nehiróhant a tengeralattjárónak, amelyet elsüllyesztett.

A Hannover — hadizsákmány

Newyork. (Rador). A Hannover nevű német gőzös tegnap, mint hadizsákmány érkezett a Jamaicaiban levő kingsponti kikötőbe. Minthogy ismeretes a hajó legénysége felgyújtotta a gőzöst, amelyet elhagytak, de az angoloknak sikerült a tüzet eloltani és a hajót zsákmányul ejteni.

Göring: „Ellenfeleink most abban reménykednek, hogy elfogynak fémraktalékaink...”

Berlin. (Rador). Göring tábornagy, Hitler kancellár április 20-iki születésnapja alkalmából felszólítást intézett a német néphez a tulajdonában lévő fémek beszügytatására.

— Minden ostromzár sikertelensége ellenére

Angol-olasz kereskedelmi tárgyalások

London. (Rador.) A Daily Telegraph jelentése szerint rövidesen megkezdődnek az angol-olasz tárgyalások új kereskedelmi egyezmény megkötése céljából. A két ország kormánya vizsgálat tárgyává teszi annak lehetőségét, hogy vizsgálható-e az 1928. évi helyzet, amikor az angol-olasz kereskedelmi forgalom 38 millió fontot tett ki egy évben. Nagybritannia elismeri azt, hogy Olaszország nem képes szárazföldön beszerezni azt a szénmennyiséget, amelyre szüksége van.

Páris. (Rador.) Sumner Welles tegnap este vasutón Rómába utazott. A pályaudvaron a párisi olasz nagykövét, a külügyminisztérium államtitkárát és a diplomáciai élet számos előkelője vett búcsút tőle.

London. (Rador.) A Reuter ügynökség azon véleményének ad kifejezést, hogy Sumner Welles azzal a meggyőződéssel hagyta el An-

— mondta Göring felhívása — ellenfeleink most abban reménykednek, hogy elfogynak a háború folytatásához szükséges fémraktalékaink, amelyek — úgy gondolják — Németországban nem találhatók elegendő mennyiségben. Megadjuk nekik a megfelelő választ azzal, hogy gondoskodunk mindenkor a rendelkezésre álló tartalékainkról. Felhívjuk tehát benneteket, bocsássátok a nemzetvédelem céljaira minden nélkülözhető vörösréz, bronz, sárgaréz, ón, ólom és nikkel-tárgyatokat.

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: A német kormány felhívást intézett a lakossághoz, hogy husvéti ajándékként az államnak ajánjon fel minden fémét. Rendelet jelent meg, amely kimondja, hogy minden vörösréz, horgany, ólom, nikkel és egyéb fémek az államnak be kell szügytatni. A rendelet szerint azért kell a szóban levő fémeket beszügytatni, hogy a német birodalom megfelelő fémraktalékot szerezzen. A felhívás szerint a német birodalom polgárai szebb ajándékot nem is adhatnak az államnak, mint a fémeket, amelyekből fegyverek válnak.

glikát, hogy a nemzetközi helyzet alakulásának szükségességét a szövetségesek azon elhatározása uralja, amely szerint a harcot végig kell küzdeni és nem engedhető meg a gazdasági, vagy más természetű problémák felvetése, mert ezek a hosszantartó és biztos békét veszélyeztethetnek.

Egy német fogoly a nyugati hadszíntér egyetlen eseménye

Páris. (Rador). A Havas ügynökség a katonai helyzettel kapcsolatosan azt írja, hogy a csüörtöki vihar következtében ugyiszlán semmi légi tevékenység nem volt. Két német járók egészen megközelítette a francia állásokat, azonban elűzték őket. Egy német katonát foglyul ejtettek.

Luxembourg. (Rador). A Le Journal de Luxembourg jelenti, hogy számos német repülőgép repült el csüörtökön igen alacsonyan Luxembourg fölött.

Szász Pál dr.

Javaslatát magáévá tette a szenátus

A magyar papok és tanítók is részt vesznek a községekben megalakuló segélyező bizottságokban. — Megszavazta a szenátus a katonai összpontosítottak családjainak segélyezéséről szóló törvényt

Gyárfás Elemér dr. felszólalása a szenátusban

A szenátus tegnapi ülésén — mint arról az Aradi Közlöny már beszámolt — megkezdődtek a katonai összpontosítottak segélyezéséről szóló törvénytervezet vitáját. Ennek során felszólalt Szász Pál dr. szenátor is, aki hangsúlyozta, hogy a magyar parlamenti csoport szintén helyesli és szükségesnek tartja a katonai összpontosításon levők családjainak segélyezését, annál is inkább, merthízen az érdekeltek között ott vannak a magyar származású román állampolgárok is.

Utalt a szenátor a tervezet azon szakaszára, amelynek értelmében a községekben a segélyek kiosztását a papok és a tanítók bevonásával alakuló segélyező-bizottságok végzik. Szász Pál dr. a törvénytervezet olvértelmű módosítását kérte, hogy a magyarok vidékeken a bizottságok tagjai között a magyarság papjai és tanítói is helyet foglaljanak, vagyis mindazon községekben, ahol magyarok is élnek, a magyar papok és tanítók szintén tagjai legyenek a bizottságoknak.

A szenátus Szász Pál dr. beszédét általános helyesléssel fogadta és az abban foglaltakat magáévá tette. Szász Pál dr. sikerén felbuzdulva, Hans Ottó Róth dr. is felszólalt és az említett intézkedésnek a németiség részére való alkalmazását is kérte.

Bucuresti. A szenátus ma megszavazta a katonai összpontosítottak családjainak segélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot, majd folytatta a felirati vitát, amelynek során C. Bragileanu a munkásság nevében beszélt, Tomkov a bulgár nemzetiség nevében a külpolitikai vonatkozásokra kitérve és az ország megerősítésére vonatkozó erőfeszítésekről megemlítve rámutatott arra, hogy a bolgár kisebbség a román nemzet mellett állt.

Gyárfás Elemér szólalt fel ezután és többek között a következőket mondotta:

— A törvényhozás második ülészakának a kezdetén leszögezni kívánjuk, hogy mi a magyar nép képviselői, most is az együttműködést kívánjuk, meggyőződésünk alapján, teljes őszinteséggel, azoknak a megvalósításoknak érdekében, amelyeket Öfelsége a király, trónbeszédében a jelenlegi törvényhozás céljaként jejt meg. Ez a loyális együttműködés, melylyel az építő munkát kívánjuk szolgálni. egyben kötelesség népünk irányában is, mert nem létezik törvény, amely ne befolyásolná népünk életét is. Ezt a kötelezettséget azonban csak úgy tudjuk teljesíteni, ha őszintén és világosan rámutatunk népünk érdekeire, panaszaira és érzéseire. Nagy hiba lenne részünkről, ha ezeket eltitkolnánk, vagy nem hívnánk fel a kormány figyelmét ezekre, mert hiszen az ország léteérdekéit csak úgy lehet megteremteni, ha minden részlet és minden szempont tisztán áll a törvényhozók előtt. Mindenkor hangsúlyoztam és most is fenntartom, hogy sohasem volt célunk kisebbségi szempontjainkat rejtgetni, ellenkezőleg olyan helyzetet kívánunk te-

remteni, amelyben nem szükséges a harc ezen kisebbségi érdekek megvédésére és elismertetésére, hanem mi is minden erőnkkel a közösségi érdekek szolgálatába állítjuk, amelyek népünket is érdeklik, mert sorsa szorosan és elválaszthatatlanul összefügg a román nép sorsával. Ezek a szempontok vezettek, amikor — meghallgatva a meghalt Armand Calinescu miniszterelnök felhívását — bejelentettem együttes belépésünket a Nemzeti Ujjászülés Frontjába, nárhuzamosan kilejtve, akkor legégetőbb kívánságainkat és panaszainkat, olyan mérséklettel, amelyet a meghalt miniszterelnök hangsúlyozott, midőn biztostott arról, hogy ezek teljesítést nyernek. És valóban kormányzásának aránylag rövid ideje alatt, ezen kívánságok egyrésze teljesedésbe ment, másik igen jelentős része pedig — képviselőink a helyi közigazgatásokban és a NUF-ban — részletes előkészítés állapotába került. Hinni akarjuk, hogy a meghalt Calinescu miniszterelnök által érvényesített szellem, vezérlő jelleggel érvényesül a jövőben is. A magyar törvényhozók kifejezik azon óhajukat, hogy a megértés szelleme, amelyet Öfelsége Carol király elmúlt évig trónbeszédében, a kormány számára utmutatásként megjelölt, a jövőben is érvényesüljön, az azóta felmerült jelentős kérdések kielégítő megoldásában és reméljük, hogy a kormány segítséget nyújt nekünk, hogy minden vonalon jóakaratu légkör teremtsék, amelyben megértés nyilvánkozik meg ügyeink iránt, hogy a jövőben elkerülhetővé válják újabb ellentétek felmerülése.

— Ezen nyilatkozatunkat afeletti megelégedéssel tesszük, hogy a kisebbségi minisztériumban az állandó és közvetlen kapcsolat, az alapos és kölcsönös tanulmányozás elve irányítja a munkát, amely elvnek megőrzését kívánjuk. Biztosítjuk a kormányt, tisztelt szenátus és román közvélemény, hogy szempontjaink értékelése nemcsak a magyarság lelki megbékélését szolgálja, de jelentős mértékben szolgálja az ország magasabb érdekeit is. (Élénk taps.)

Gyárfás Elemér után a lengyel kisebbség képviselője szólalt fel, hódolatát fejezve ki az uralkodó iránt. A szónok megemlékezett a nemzetközi konfliktusok következtében előállott évszázados és jelenlegi szenvedésekről, amelyeket a történelem legborzalmasabb megpróbáltatásainak nevezett s hangoztatta, hogy ezek a szenvedések késztették a lengyeleket arra, hogy más országokban keressenek menedéket és ezen országok közül Románia kitünt vendégzeretével. Felolvasta a szónok azt a nyilatkozatot, amelyet Nicolae Iorga november 30-án tett, a lengyel tragédia kapcsán és köszönetet mondott ezekért a szavakért. Végül hangsúlyozta, hogy e pillanatban, mint Európa egyetlen lengyel fia, tényleges törvényhozója beszél.

A kamara mai ülésén Istrate Micescu igazságügyminiszter törvénytervezetet terjesztett be a parlament megnyitását kiadott rendeltörvények elismerésére.

Ghelveanu belügyminiszter benyújtotta a Szenátus által megszavazott törvényjavaslatot, az összpontosítottak családjainak segélyezésére. Mihaleanu professzor javasolta, hogy a kamarában helyezzenek el Armand Calinescu emlékművet. A javaslatot a kamara elfogadta. Ezután a válaszfelirat vitája következett.

URANIA mindig az élen.

Telefonálót: 12-32.

I. Országos premier

Tengeri hóditók

Az angol tengeri világbirodalom romantikus előzményei. — DOUGLAS FAIRBANKS jr. és Margaret Lockwood-al.

Két eredeti nagyszabású film együtt!

II. A Trade Horn óta a legeredetibb és legizgalmasabb Dzsungel-Film! Bulu, a fehér tigris

Lelegzőfőjt vadászfelvételek és állatviladatok!

Itjusáznak engedélyezve: előadások 3-tól. A két kivételes film ellenére, a helyárakat nem emeltük fel!

„AURORA“ Colecturánál az alant írt nyereményeket nyerték:

Lel 400.000 34701 sz. Timisoara
Lel 200.000 48599 sz. Bucuresti
Lel 100.000 55617 sz. Braila
Lel 100.000 115119 sz. Oradea

Ezenkívül nagyon sok középnyeremény.
Vásároljon sorsjegyeket a március 18-iki húzásra

Colectura: **Aradmegyei Takarékpénztár Rt., Arad.**

Egymillió lejig terjedő pénzbírsággal sújtják azokat a vállalatokat, amelyek nem vallják be régebbi adómulasztásaikat

A katonai szolgálatra behívottak csak 15 százalékos bírságmegváltást fizetnek

A kereskedelmi és ipari adók eltilkolásának amnesztiájáról szóló törvényjavaslat öt szakaszból áll és a következőképpen hangzik magyar fordításban:

Első szakasz: Azok az iparosok és kereskedők, akik nem alkalmazkodtak a Monitorul Oficial 1939 november 20-iki 269. számában megjelent pénzügyi amnesztiáról szóló törvény intézkedéséhez és 1940. március 18-ig nem változták be azokat a jövedelmeiket, amelyeket az elmúlt évek során részben, vagy egészben bevételeik emulasztottak, vagy a megadóztatás alól elvonáltak, s akik most a pénzügyminiszterium szervei által eszközölt vizsgálatok következtében az érvényben lévő törvények szigorát kell viselniük, amnesztiában részesülnek abban az esetben, ha a jelen törvény életbe lépésétől számított három hónapon belül a nemzetvédelmi alap javára egyszer és mindenkorra lefizetik egy illetéket, amely az 1940-41. költségvetési évre az adónyilvántartásba beírt, s az államot megillető ipari és kereskedelmi adó és pótdó összegének 50 százalékaival egyenlő. Az amnesztiában ebben az esetben kiterjed az 1939. április elseje előtti időben eltilkolt kereskedelmi és ipari adó miatt alkalmazandó megkorlátozásokra s az ezen időpont előtti műveletek az adókinésztől közegei által semmiféle kivizsgálás alá nem vehetők.

Ha az adózó az előbb említett illeték lefizetésére vonatkozó nyugtát felmutatja ama kincstári közegek előtt, akik az állam 1939. április elseje előtti időből megillető jogainak megállapítása végett megjelentek, teljesen megteszi a kereskedelmi és ipari, egyenes és pótdóra vonatkozó pénzügyi vizsgálat alól.

Azoknak az adófizetőknek a számára, akik az 1939. év folyamán katonai szolgálatot teljesítettek, a fentebb említett illeték 15 százalékra csökken.

II. Szakasz: Az előbbi szakaszban említett illeték egyszer és mindenkorra fizetendő. Ezzel a lefizetéssel az adófizető úgy tekintendő, mint aki teljesen rendezte az államnak az 1939. április elseje előtti időből kereskedelmi és ipari egyenes és pótdó címen járó összes követeléseit s az illeték lefizetésével egyidejűleg az adófizető mindenkorra megteszi az említett adókkal kapcsolatban a törvényekben előírt bírságoktól, tekintet nélkül ezeknek az adóknak a nyilvántartási módjára, az adó eltilkolás felfedezésére, vagy megállapítására és az egyenesadó-törvény ezenül hozandó esetleges módosításaira.

III. szakasz: Azok az iparosok és kereskedők, akik a jelen törvény kedvezményeit igénybe akarják venni, a törvény kihirdetésének időpontjától számított 30 napon belül az illetékes megállapítási pénzügyigazgatóságokhoz egyszerű nyilatkozatot nyújtanak be, amelyben csak annyit tüntetnek fel, hogy élni akarnak a törvény kedvezményeivel és ennek érdekében az I. szakaszban megállapított illetéket lefizetik. A vállomást levő cégek nem kötelesek felhívni, hogy milyen mulasztást, vagy adóeltilkolást követtek el.

Ennek a nyilatkozatnak az alapján kiszámítják számukra annak az illetéknek az összegét, amelyet a nemzetvédelmi alapra be kell fizetniük.

A megállapítási pénzügyigazgatóságok által a lefizetendő illeték összegével kitöltött nyilatkozatokat a behajtási pénzügyigazgatóságoknak adják át, amelyek kötelesek az illetéket az I. szakaszban előírt három hónapon belül behajtani.

IV. szakasz: Az államot az 1939. április elseje előtti időre kereskedelmi és ipari egyenes és pótdó

adó címén megillető követelések amnesztiájára vonatkozó jelen törvényben előírt három hónapos határidő eltelte után, mindazokat az iparosokat és kereskedőket, akik nem alkalmazkodtak a jelen törvényhez s akiket a végrehajtandó adóellenőrzés során az 1939. április elseje előtti évekre adóeltilkoláson érnek, az egyenesadó-törvényben előírt és a kihágás természetének megfelelő bírságokon kívül 100.000 lejű egy millió leig terjedő külön bírsággal sújtják, az adóeltilkolás jelenlétének arányában. Ezeket a bírságösszegeket közvetlenül a nemzetvédelmi alapra fizetik be.

V. szakasz: A kihágások megállapítása, a jegyzőkönyvek felvétele és azok jóváhagyása, valamint a jogorvoslati eljárás terén az egyenesadó-törvény és a pénzügyi eljárás egységesítéséről szóló törvény intézkedései alkalmazandók.

Veszedelemes házasságszédelgőt tartóztattak le Magyarországon

Sirkőről leolvasott előkelő családnévvel szélbámoskodott a tizenegyszeres férj, amíg lefűlelték

Budapestről jelentik: Veszedelemes házasságszédelgőt tartóztattak le a budapesti rendőrség. Hegedűs Sándor 47 éves állítólagos építési vállalkozó, nem kevesebb, mint tizenegyszer kötött házasságot. Hegedűs Sándor házasságszédelgését három és fél évet ült Magyarország különböző börtöneiben.

Legutóbb azután sorozatos feljelentések érkeztek egy Boromissza Gyula nevű házasságszédelgő ellen, a személyleírás azonban teljesen ráillett Hegedűs Sándorra. A rendőrség meg is állapította, hogy a két személy azonos, Hegedűs két évvel ezelőtt szabadult ki a börtönből és első dolga volt, hogy hamarosan, ez alkalommal már nyolcadszor, megházasodott. Csakhamar megszökött feleségétől s kilencedszer is házasságot kötött. Egy alkalommal kísérték a temetőbe s az előkelőségek sirlal között találta rá a Boromissza család nevére, nagy furfanggal megszerezte az egyik Boromissza iratát s ezután ezen a néven szerepelt.

Beférkőzött egy volt államtitkár bizalmába, előkező társasági életet élt, magasrangú emberekkel vacsorázott, sűrű vendég volt a volt államtitkár lakásán és rövidesen feleségül vette annak egyik unokahugát. A volt államtitkár 16 ezer pengőt adott kiházasítási összegül. Boromissza egy Reiner alias Szénássy Ferenc nevű férfivel játszott össze. Ez a Reiner vette el Hegedűs nyolcadik feleségét. A házasságszédelgő a személye iránt érdeklődőket egy tudakozódó irodához utasította, ennek az irodának nevében mindig Reiner válaszolt és a legjobb információkat adta barátjáról. A volt államtitkár unokahugával kötött házassága

Március-havi légvédelmi előadások

A Central-mozgóban megfartandó légvédelmi előadások sorrendje a következő:

Március 16-án: I. kerület 8—8.50 V—Y betűig. II. kerület 9—9.50 R—U betűig, 10—10.50 I—L betűig.

Március 18-án: II. kerület 8—8.50 A—D betűig, 9—9.50 E—H betűig, 10—10.50 V—Y betűig. 16—16.50 M—P betűig, III. kerület 17—17.50 V—Y betűig.

Az osztálysorsjáték március 15-i húzásának eredményei

Fősorsjegyek: 1.000.000 lelt 283 50909 56741 száma. 400.000 lelt 15279 34701 35591 41526 59769 száma. 200.000 lelt 8156 8571 14148 20390 48599 51653 58546 62255 65767 93699 számok. 100.000 lelt 439 8320 14081 19265 26096 26481 43660 45133 45734 52386 55617 60963 62535 75622 77131 79720 88195 94976 96003 99533 számok. 20.000 lelt 64 283 1674 2884 3002 4115 5029 6682 7324 8805 9664 9782 9838 9990 11003 11375 11919 12597 13180 13239 15717 16149 16446 17166 17374 18184 19978 20689 22483 22622 26229 26312 26654 26973 27264 27947 28082 30597 30711 30851 33442 33544 34295 36993 37262 37775 37885 37866 38309 38379 38649 38652 39091 39172 40790 41662 41781 42799 44270 44973 45000 45682 46240 47301 48040 50458 50530 51730 52203 52245 53187 55435 55593 55990 56010 56401 56408 56866 57261 58613 59094 59179 59561 61103 61130 61591 61663 61779 62913 64611 65537 65899 66113 67049 68410 69891 72189 72394 73127 73846 74292 74607 74736 74843 74986 75455 75462 76210 76248 76267 77111 77523 77640 77751 78151 79963 80266 80281 80387 81005 81137 81216 82015 82126 82712 83401 85598 86425 86944 87343 88001 88318 89527 89925 90737 90752 92165 92441 92913 93144 94094 95198 95769 97114 97125 97180 97690 98548 99074 számok. Végződések: 10.000 lelt 065 188 370 568 számok. 4000 lelt a 70 83 számok. 800 lelt a 3 számú végződések.

Melléksorsjegyek: 100.000 lelt 115119 127802 137151 151127 188060 215179 248108 259845 267107 282474 299063 318460 337772 339533 342437 343382 345868 402477 468445 498722 számok. 5000 lelt a hivatalos lista szerint. Végződések: 1000 lelt a 343 626 869 938 958 számok. 200 lelt a 008 013 016 032 186 192 251 261 263 305 310 339 390 420 425 436 522 653 745 763 774 804 808 901 927 számok. (A közötti számok helyességeért nem vállalunk felelősséget.)

A színházi vezérigazgatóság engedélyei csak az illetékes katonai parancsnokságok láttamozásával érvényesek

Cluj. (Kolozsvár). Marcus Stefan dr. művészeti vezérigazgató az alábbi nagyfontosságú rendeletet kapta a kultuszminiszterium színházi vezérigazgatóságától:

A vonatkozó törvény 141—156. szakaszának értelmében minden olyan engedély, melyet a miniszteriumi színházi és operai vezérigazgatósága ad ki, csak abban az esetben érvényes, ha a megfelelő katonai parancsnokság láttamozza:

a) Munteniában, Olteniában és Dobrogeában a bucuresti-i katonai parancsnokság láttamozza az engedélyeket. (Localul Regima Maria, Cotroceni).

Ardealban (Erdély) és a Banatban (Bánság) a cluj (Kolozsvár) katonai parancsnokság láttamozza az engedélyeket (Cluj (Kolozsvár), II. Carol király-ut. 10.)

c) Moldovában, Basarabiában és Bucovinában a bacui katonai parancsnokság. (Cercu Militar, Str. Ol. tuz 12.)

Fenti rendelkezés egyaránt vonatkozik a hivatalos művészekre és műkedvelőkre. Kivételek képeznek a zenészek, táncosok, bűvészek és artisták (egyszerű, lyozó-művészek, akrobaták, stb.) engedélyei.

CORSO:

A francia filmgyártás legragyogóbb alkotása, az utóbbi évek legnagyobb világlágere

„A PÁRISI HÁZ”

(DERRIERE LA FACADE). E film művészeibb, mint a Fekete szemek, izgalmasabb, mit a Gibraltár és felejthetlenebb, mit a Tilos utakon.

Az egyes szerepekben a francia filmgyártás legnagyobb művészei: Jules Berry, Gaby Morlay, Elvira Popescu, Erich von Stroheim és Michel Simon.

Uj angol és román jurnal!

ARADI KOZLONY

e. e. f. o. n. 11-12. Margonyei KOZLONY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre... 210 lei
Félévre... 420 lei || Folyó hónapra... 70 lei

A magyar főiskolai hallgatók egyheti husvét szünidőt kaptak

Gróf Teleki Ádám országgyűlési képviselő közbenjárásának sikere

Bucuresti. Köztudomás szerint a magyar és német husvét az idén jóval előbbre esik, mint a hivatalos ortodox husvét. Emiatt a magyar és német főiskolai hallgatók ki voltak téve annak, hogy az ünnepeket nem tölthetik családjuk körében az előadások látogatása miatt.

A Magyar Népközség vezetősége elhatározta, hogy közbenjár a kormánynál a kérdés kedvező elintézése érdekében.

Andrei miniszter magáéva tette a kérést és úgy intézkedett, hogy a római katolikus, református, evangélikus és unitárius egyetemi és főiskolai hallgatók március 21-től 23-ig vakációt kapjanak. A vonatkozó miniszteri rendelet 38.736/9. III. 1940.

A kisebbségi főiskolai hallgatók szabadság idejére féláru vasuti kedvezményért dr. Dragomir miniszter árt az államvasutak igazgatóságához, ahonnan kedvező ígéretet kapott.

Bucuresti. A CFR vezérigazgatósága jóváhagyta, hogy a római katolikus, evangélikus és református főiskolások, valamint a teológiai hallgatók ötvenszázalékos vasuti kedvezményt élvezhessenek a husvét ünnep alatt március 16-tól március 31-ig bezárólag.

IDŐJÓSLAT. Nyugaton eső, majd a csapadék általánosodik. A szél változik és ennek következtében a hőmérséklet süllyed.

Giurescu lemondott a Nemzeti Ujjászűletési Front vezérítőkár állásáról. Bucurestiből jelentik: Giurescu propagandagyi miniszter kinevezése folytán lemondott a Nemzeti Ujjászűletési Front vezérítőkár állásáról és helyébe Victor Moldoveanu, a Front értelmiségi osztályának eddigi vezetőjét nevezték ki. Aurelian Bentoiu volt alminiszter pedig a szellemi foglalkozások élére állították.

Utószék a Balti-államok külügyminiszteri értekezlete. Rigából jelentik: A lett távirati iroda jelentette: A Balti-államok külügyminisztereinek konferenciája csütörtökön kezdődött és három napig tart.

Összehívják a szovjettanács gyűlését. Moszkvából jelentik: A Tass-ügynökség jelentése szerint a legfőbb szovjettanács határozata következtében március 29-re Moszkvába összehívják a szovjettanácsok gyűlését.

A Moszkva-Szófia közötti légi forgalom ünnepélyes megnyitása. Moszkvából jelentik: Az első repülőgép, amely a Moszkva és Szófia közötti próbautat tette, visszaérkezett Moszkvába. Szófia-Moszkva utat két óra alatt tette meg a gép. A következő napok valamelyikén nyitják meg ünnepélyes keretek között a hivatalos járatot.

Megkezdődött a római katolikus rendek és kongregációk iratainak felülvizsgálása a kultuszminiszteriumban. Bucurestiből jelentik: A kultuszminiszter — amint már megírtuk — Stancu-Brădăreanu államtitkár elnökletével bizottságot küldött ki, mely felülvizsgálja a római katolikus rendek és kongregációk által a miniszterium nyilvántartási jegyzékébe való felvétel végett benyújtott iratokat. A jegyzékönyvet a miniszter elé terjesztik, majd sor kerül az 1940. március 3-án módosított törvény 36. szakaszában előírt bizonyítvány kiadására.

Megérkezett a nyugati frontra a palesztinai arab és zsidó önkéntesek első csoportja. Kairóból jelentik: Az első palesztinai arab és zsidó önkéntesekből álló hadosztály megérkezett a nyugati frontra.

Halálra ítélték Párisban egy német kémot. Párisból jelentik: Scherer Steinberg német kémot a párisi haditörvényszék halálra ítélt.

Iskolalátogatás. Vlad Alexandru tábornok, főpolgármester péntek délelőtt a város területén levő alsófokú iskolákat a szokásos felülvizsgálási látogatás során a főpolgármester és kísérete ellátogatott a kisebbségi felekezeti iskolákba és többek között megtekintette a katolikus és zsidó elemi iskolákat is. Vlad Alexandru főpolgármester mindenütt a legteljesebb megelégedésének adott kifejezést.

MEGHALT NAE IONESCU BUCURESTII EGYETEMI TANÁR. Bucuresti. Baneasan levő jakásán pénteken délután 51 esztendőskorában elhunyt Nae Ionescu professzor a bucurestii egyetem filozófiai fakultásának tanára.

MÉHÉSZEK FELMENTÉSE. VAGY HELYBEN MOZGOSÍTÁSA. Az ardeali (Erdély) Méhész Egyesület közli tagjaival, hogy az illetékes tényezők határozatának értelmében azon méhészeket, akik szaz kaptárnál többel rendelkeznek, felmentik az összpontosítás alól, vagy helyben mozgósítják.

Rádiósok figyelmébe. A nyári időszámítást április hó elsőjén bevezetik Németországban. Délután 2 órakor egy órával előre igazítják az egész birodalom területén az óramutatót.

Habsburg Ottó fivérének esküvőjére utazott Amerikába

Budapestről jelentik: NewYorkból érkező hírek szerint nagy, eseményszámúba menő nász lesz a legközelebbi hetekben Amerikában. Habsburg Félix főherceg, néhai IV. Károly király harmadik fia, aki már hosszabb ideje Amerikában él, feleségül veszi a nemrég elhunyt gróf Széchenyi László volt washingtoni magyar követnek és Wanderbild Gladysnek negyedik leányát. Hír szerint ezzel áll összefüggésben Habsburg Ottó amerikai útja is, mert ő lesz fivére tanúja, míg a menyasszonyé maga Roosevelt elnök.

Bírói zár alá helyezték a sikkasztások miatt lefartóztatott pénzügyi tisztviselők vagyonát. Cluj (Kolozsvár). A cluj (Kolozsvár) pénzügyigazgatóságnál leplezett nagyarányú sikkasztás ügyében a bűnügyi vizsgálat még javában folyik. Az ügyészség nem tartja kizártnak, hogy az eddig lefartóztatott hét vádlott, ton kívül mások is felelősek a többmilliót meghaladó sikkasztásért. Eppen ezért néhány gyanúba vett pénzügyi tisztviselőnél házkutatást tartottak. E házkutatások azonban eddig semmiféle eredményre nem vezettek. Az ügyészség, hogy az idevonatkozó törvény szellemének megfelelően — legalább részben — biztosítsa az állam terhére sikkasztott összegek fedezetét, tegnap bűnügyi zárlatot rendelt el a lefartóztatottak minden ingó és ingatlan vagyonára.

Párhajok sorozatát vívják a magyarországi nyilaspart volt és jelenlegi tagjai. Budapestről jelentik: A nyilaskeresztény párt kebelében, illetőleg az abból kilépett és elvált párttagok között sorozatos lovasias összetűzések kezdődtek. Rácz Kálmán, gróf Széchenyi Lajossal viv a közeli napokban, a katonai hatóságok által engedélyezett súlyos fételtű kardpárbajt. Halmay János, a nyilaspart volt tagja lovasias elégtételadásra szólította fel Hubay pártvezért és a párbajt szívnén engedélyezte a katonai hatóság. A harmadik lovasias ügyet, amely Zimmer Ferenc, volt nyilasképviselő és Vágó Pál között támadt, békés uton intézték el.

Kis történet

A színész otthon szerepet próbál:
— Krisztina, most már mindent tudok, a tábornokba vagy szerelmes...
— De művész ur, én a Mari vagyok és nem tábornok az illető, hanem csak káplár...

Sulyos szerencsétlenség az aradi vasuti állomáson

Levágta a vonat a mailati (Majláth) községi jegyző bal lábát

Megdöböntő szerencsétlenség történt péntek délután az aradi állomáson. Pél 3 óra tájban a Timisoara (Temesvár) felé induló motorosról leugrott Mihai Spariantu, Mailat (Mailáth) község jegyzője és az ötven éves férfi oly szerencsétlenül ért földet, hogy el-esett és a szerelvény alá került. A kerekék bal lábát térdén felül levágták, míg jobb lábán sulyosabb természetű törést szenvedett. A sulyos baleset szemtanúi azonnal értesítették a mentőket, akik a központi kórházba szállították a sulyosan sebesültet és itt orvosi kezelés alá vették. Kihallgatása alkalmával a jegyző elmondotta, hogy néhány nappal ez előtt felesége társaságában vendégségbe érkezett Aradra. Különböző elintéznivalói miatt azonban ő még Aradon maradt, míg felesége a délutáni motoros vonattal hazautazott. Spariantu felkísérte feleségét az egyik vagonba, ott elhelyezte és bucsuzkodás közben nem vette észre a szerelvény indulását. Amikor a lépcsőreért, a vonat mintegy husz méterrel eltávolodott az állomásról és közepes sebességgel megindult a nyílt pályán. Ennek ellenére a jegyző leugrott és a sikos talajon egyensúlyát veszítette és így következett be a szerencsétlenség.

A negyedik kerületi lakosság régi személyazonossági igazolványainak láttamozása. Az aradi rendőrség népesedési hivatala közli az érdekeltekkel, hogy hűtő, március 18-tól kezdődőleg a negyedik kerületben lakók régi formájú, de még érvényes személyazonossági igazolványait láttamozzák.

Orvosi hír. Dr. Németh hazaérkezett, Str. Eminescu 17.

TÜZEK FRANCIAORSZÁGBAN. Páris. (Rador). A csütörtöki hajnalmas vihar alkalmával villámcsapás ért egy papírgyárat. Két ember meghalt és a tűz következtében egymillió franknyi kára volt a gyárnak. Páris északi részében pénteken hajnalban nagyarányú tűzvész tört ki. A kár több, millió frankra rug. A rendőrség megindította a nyomozást az ügyben.

Háromnegyedmillió leles foglalás az aradi Astra-gyárnál az Unio vagongyár egyik elvesztett peréből kifolyólag. Oradeáról (Nagyvárad) jelentik: Scherling Gyula műszerész pert indított a satumarei (Szatmár) Unio vagongyár ellen, amely időközben az aradi Astra érdekliségébe ment át. A keresetben a műszerész arra hivatkozott, hogy a munkahelyén fejlődött állandó gázok és porok szervezetében általános mérgezés okoztak, aminek következtében lába megbénult és elvesztette beszédképességét. Egyben arra is utalt, hogy száz százalékos munkaképtelensége a gyár hibájából, a megfelelő óvintézkedések elmulasztása miatt következett be. Az elsőfokú bíróság hatszázezer lei megfizetésre kötelezte a vállalatot, később a törvényszék ezt az összeget hatszázezer leire szállította le. A törvényszék ítélet ellen a gyár felfolyamodással élt, de a tábla az ügyben mindeddig nem döntött. A két egyhangzó ítélet alapján Scherling Gyula jogi képviselő pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezték. A satumarei (Szatmár) járásbírósa el is rendelte. Erre való hivatkozással Scherling jogi képviselői megjelentek az aradi Astra-gyárnál és a pénztárban talált 750 ezer lete lefoglalták, mint amely összeg fedezi a megítélt kártérítést, valamint a költségeket. Az összeget az aradi pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezték. A satumarei (Szatmár) törvényszék a végrehajtási eljárást felfüggesztette és ezt a határozatot Scherling az oradeai (Nagyvárad) táblánál támadta meg, amely az ügyben a napokban hirdet határozatot.

EGYESZTENDEI FOGHÁZRA ÍTÉLTE A TÖRVÉNYSZÉK, MERT KÖTŐFÉKET LOPTOTT. Az aradi törvényszék még 1936-ban Bedő Józsefet távollétében egyesztendei fogházra ítélte, mert az aradi Biener kötéjüzlet kirakájából egy kötőféket lopott. Bedő felebbezést jelentett be és ezért új tárgyalást rendelték el. A ma megtartott új tárgyaláson a törvényszék egyévi fogházra ítélte Bedő Józsefet lopás címén.

PERUJAFELVÉTEL IRÁNTI KÉRELEM. Néhány nappal ezelőtt Serte Petru özvegyének ügyét tárgyalta a timisoarai (Temesvár) tábla. Serte Petrunét különböző szabálytalanságok miatt hajnali elzárásra ítélték. Most Serte perujafelvételi kérelmet nyújtott be, mert azt akarja kérni a törvényszéktől, hogy több fontos tanút hallgasson ki ügyében, akik mindeztideig nem voltak kihallgatva. A törvényszék a napokban dönt a perujafelvételi kérelem ügyében.

Uj magyar nóta. Czako György legújabb nótaja „Minek ez a hazug élet...” Szegő Nándor kitűnő szerzője meglelt. A fiúbemászó, szép dallam már a szék a cigányzenekarok és hamarosan népszerű lett a dalkevelők körében. A kotta mindenütt kapható. Ara 20 lei.

Egyelőre nincs ok aggodalomra az árvízveszély miatt

Minden vonalon előkészületek történtek az esetleges veszedelem elhárítására

Az Aradmegyében fellépett árvízveszéllyel kapcsolatban a hatóságok folytatják óvintézkedéseik megtételét, hogy elejét vegyék a komolyabb veszedelemnek.

A pénteki nap folyamán az Araddal szomszédos Murasel (Zsigmondháza) községben is enyhült a veszély.

A hatóságok Dan Mihai községi bíró, valamint Petrescu Ioan jegyző irányítása mellett folytatták a fokozott óvintézkedéseket és árkok ásása révén megnyitották a felgyülemlett víz lefolyását és sikerült azt a Muresba (Maros) vezetni. A Tigancă (Cigányka) patak medrét is kiszélesítették és a víz szabadabb lefolyást kapott. Ennek következtében

a Cosbuc, Ioan Creanga és Unirei uccákban, ahol csütörtökön a házakat víz öntötte el, leapadt a vízállás, úgy hogy a hat kilakoltatott család pénteken visszaköltözhetett házába.

A Mures (Maros) felől sem fenyegeti a községet veszély. A jégtorlaszok a déli órákig teljesen lefolytak, úgy hogy a víz most már szabad folyást kapott. A kora délutáni órákban még néhány hatalmas jégtábla uszott le a folyón, de ezek sem jelentettek komolyabb akadályt a víz folyásának.

A cukorgyármentő szakaszon is rendes a Mures (Maros) vízállása

és a víz szintje és a part felszíne között két és fél—három méteres gát van.

„A legnagyobb elővigyázatosság szükséges“

Az Aradi Közlöny munkatársa ismételt felkereste az aradi folyammérnökség vezetőjét, V. Baia főmérnököt, aki a tavaszi áradásokkal kapcsolatban a következőket közölte:

— Kétségtelen, hogy a legnagyobb elővigyázatosság szükséges — mondotta, — mert különösen a Cris (Körös), amely nagyon széles folyó, kellemetlen meglepetéseket okozhat. Megállapítottuk, hogy a Cris (Körös) vízállása jelentősen emelkedett, de a partvédő gátak felszínéig még mindég két méter van. Ha a jelenlegi rendkívüli vízállásnál is két méterrel nagyobb víz hömpölyög le a szabályozott mederben, akkor itt az árvízveszély. Reméljük, hogy a jelenlegi rendkívüli körülmények között sem következik be ez a veszedelem.

— A Cris (Körös) két folyója: a Crisul Alb (Fehérkörös) s a Crisul Negru (Feketekörös) — folytatta nyilatkozatát a főmérnök — most már teljesen megszabadult a jégpáncéltól. A víztömegek szabad folyása zavartalan, így egyelőre komoly aggodalomra még nincs ok.

— A Mures (Maros) vize az elmúlt napon Alba Juliától (Gyulafehérvár) kezdődőleg teljesen megszabadult a jégpáncéltól. Sajnálatos körülmény, hogy néhány helyen a jégtáblák felhalmozódtak és eltorlaszolták a medret, vagyis nem zavartalan a lefolyás. Különösen négy helyen veszélyes a jégtorlasz: Savarsin (Soborsin), Conop (Konop), Paulis (Ó-Pálos), Pecica

(Pécska) környékén. Ezen a vidéken a Mures (Maros) vize kilépett a medréből és elöntötte az árterületeket, sőt a szántóföldeket és néhány lakóházat is veszélyeztet.

— A mai nap folyamán még korai volna a jégtorlaszok eltávolítására irányuló minden intézkedés, mondotta a főmérnök, — mert a megnövekedett víz sodra és a jégtáblák ostroma előreláthatóan szétrombolja az ilyen jégtorlaszokat. Ha nem viszi el az áradás, akkor a legközelebbi időn belül megkezdik a jégtorlaszok felrobbantását. A folyammérnökség a katonai hatóságokhoz fordul majd, hogy az utász-csapatok kezdjék meg a munkálatokat, illetve a robbantásokat.

Az aradi folyammérnökséghez a pénteki napon a következő vízállásjelentések érkeztek:

A Mures (Maros) vízállása március 15-én, délelőtt: Branisca (Branyicska) plusz 3 méter 70 cm., Savarsin-nál (Soborsin) plusz 2,98 m. és Aradon plusz 1,76 m. A Mures (Maros) vize tehát egy nap alatt, március 14-ről 15-re virradó hajnalra egy métert emelkedett.

A Crisul Alb (Fehérkörös) vize március 15-én délelőtt: Ineu-nál (Borosjenő) plusz 4,80 m., Gurahont (Honcótó) plusz 3,10 m. és Chisineu Cris (Kisjenő) plusz 6,30 m. A Crisul Alb (Fehérkörös) vízállása tehát egy nap alatt 3 méter 17 centimétert emelkedett.

Helyzetjelentés a megyéből

Rovineről (Magyarpécska) jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Péntek délelőtt 10 óra tájban megindult a Mures (Maros) áradása. A folyó rohamosan emelkedett és alig egy óra leforgása alatt a víz másfél métert nőtt, úgyhogy a vízállás kétféle méterrel feljűre emelkedett. Ennek következtében a Mures (Maros) kiöntött és ellepte az árterületet. A déli órákban szerencsére megtört a folyó jégpáncélja s gyors ütemben megindult a jégzállás, aminek következtében a vízállás fokozatosan csökkent és a délutáni órákban már az árterületekről is kezdett visszahúzódnia a víz. Az esti órákban az árterületen még mindig van víz, de a víz magassága egyre jobban apad és remény van rá, hogy újabb áradás nem következik be.

Az aradi csendőrszárnyparancsnoksághoz érkezett jelentés szerint Curtici (Kürtös) községben a beállott hirtelen hóolvadás következtében

Arvizveszély a Banatban

Timisoaráról (Temesvár) jelenti az Aradi Közlöny tudósítója telefonon: Csütörtökről péntekre virradó éjszaka a Timisoara (Temesvár) külvárosában elhúzódó Mehela patak kilépett a medréből és

a Gyárváros öt uccáját elöntötte az ár.

A víz sok helyütt egy, sőt másfél méteres magasságot is elért. A víz behatolt a lakásokba és a közlekedést csak csónakokon lehetett fenntartani.

Hatósági intézkedésre a fenyegetett uccák lakosságát eltávolították házaikból és ideiglenesen az éjjeli menedékhelyen helyezték el őket. A mentők és a tűzoltók egész éjszaka megfeszített munkával dolgoztak, hogy némiképpen enyhítsék a veszélyt. A Kuncz-te-

leben is hasonló volt a helyzet, itt ötven családot lakoltattak ki, amelyeknek tagjait egy iskolában s egy vendéglőben szállásolták el. A város mérnökei péntek reggel kiszélesítették a csatornát több helyütt és ennek eredményeképpen délre már a víz apadását jelezték és remény van rá, hogy szombatra teljesen visszahúzódnak a patak a medrébe. A Timisoara (Temesvár) közelében fekvő községek mindenütt veszélyeztetve vannak a vad-vizek duzzadása miatt.

A Bega Timisoara (Temesvár) közelében nem okoz egyelőre nagyobb bajt, bár szintje sokkal magasabb a szokottnál, de szakértővélemények szerint nem kell közvetlen veszélyről tartani. Iktár közelében

egy hidat elvitt a Bega árja, tekintettel arra, hogy itt jégtorlasz emelkedett.

Ezt különben a katonaság felrobbantotta már, Sannicolaul Mare (Nagyszentmiklós) mellett gátszakadás történt és a mezőségek mindenütt víz alatt állanak.

A vonatközlekedés Arad felé egyelőre menetrendszerű, de lassított tempóban haladnak a járatok. Timisoara (Temesvár)—Radna között csupán Timisghiarmitig (Temesgyarmat) közlekednek a vonatok.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó, úgy a városban, mint a megyében több helyen személyesen győződött meg a veszélyről és adott rendeletet a gyors intézkedés megtételére.

Az éjszakai órákban jelentik, hogy Cheveresul Mare (Nagykeveres) községben hat ucca áll víz alatt. A mentési munkálatok megindultak.

Árvíz Oradeán (Nagyvárad)

Oradea. (Nagyvárad). A tavaszi olvadás és az esőzés következtében ismét kiöntött a Pece vize amely az Őssi-telep második uccájánál lépett ki először a medréből, ott jégtorlasz a Szigeti kerítészetet öntötte el, majd az áradat növekedve egészen az állomásig hömpölygött. Az utjába eső uccákat víz alá borította és ötvenöt házat elöntött. A hatóságok kényszerkiállításokat eszközöltek.

A Pece vize máskülönben Oradea (Nagyvárad) felső hátrában is kilépett a medréből. Az ugynevezett Krumpji-földön egy ház összeomlott. A mentőcsapatok, a hatóságok vezetésével megkezdtek a mentőmunkálatokat és több század vész is megkezdte a védőgátak építését.

Katasztrófális árvizek Moldovában

Iasiból jelentik: A hirtelen beállott tavaszi időjárás nagy olvadásokat okozott. Ez volt az oka annak, hogy a város keleti részén levő Ung-heni-tó kiöntött és 32 házat elárasztott, ezek közül 26 lakásból nem tudták az ingóságokat idejében kimenteni és ezért ezek berendezéseit teljesen tönkretette az ár. Papejta Iacob lakos feleségével és két gyermekével ép házának padlására akart menekülni, mikor elragadta őket az ár. Az árvízveszedelem áldozatainak számát eddig még nem sikerült megállapítani. A lakosság a csendőrséggel együtt vállalva dolgozik a szerencsétlen károsultak mentésén.

Barladból jelentik, hogy ma éjjel a Barlad folyó is kiöntött és Tutova közelében elmosta a bucuresii—iasii vasútvonal hidját. Maraséből utnak indították a vonatokat, de azok csak passzán kerülővel, nagy késésekkel közlekednek.

Tighinából jelentik: Az olvadás itt is árvízveszélyt okozott. Az ár elöntötte a tighinai vasútvonalat Bana és Cainari állomások között.

Kiadják-e

a börtönben újra férjhez ment férjgyilkos tanítónőt Bulgáriának?

Bucuresti. Annakidején országos, sőt az ország határain túl is feltűnést keltett Stancef Krisztina egykori bolgár tanítónő esete, akit a vele vad házasságban élt férjének meggyilkolása miatt Bulgáriában halálra ítélték. A volt tanítónőnek sikerült Romániába szöknie, ahol a bulgáriai hatóságok megkeresésére letartóztatják. Stancef Krisztina a vacarestii börtönben feleségül ment egy Florescu nevű életfogytiglani fegyházra ítélt román állampolgárhoz, mert azt remélte, hogy az általa elkerüli a kiadatását. Ennek ellenére a minisztertanács úgy döntött, hogy a gyilkos nőt ki kell adni a bolgár hatóságoknak. Stancef Krisztina közigazgatási perrel támadta meg a minisztertanács határozatát. A perrel a napokban foglalkozott a fővárosi ítélőtábla. A tárgyaláson az igazságügyminisztérium képviselői pergallo kifogást emeltek és azt hangoztatták, hogy ilyen esetekben nincs helye közigazgatási pernek. A tábla azonban mégis eltérte az ügy érdemében tárgyalására és az ítélet meghozatalakor véleménykülömböség támadt az ítélő tanács tagjai között. A véleményeltérés fölötti tárgyalást március 29-re halasztották.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

Telefon 20—14

MA, a szezon legnagyobb expedíciós dzsungel filmje, amely három évig készült a legsötétebb Afrikában.

Stanley, a riporterek királya

Spencer Tracy, Nanoy Kelly, Richard Green-el

U román hirodó a legújabb eseményekkel

Előadások 5, 7.15, 9.30, 8-kor matine olcsó helyekkel

II. Carol király beszéde a tiszti hivatásról

Bucuresti. II. Carol király jelenlétében ment végbe pénteken a trónteremben az ünnepség, amelynek során a kitüntetéssel végzett, fiatal katonatiszteknek kardot nyújtottak át. Résztvevők Flondor udvari marsall és a király katonai udvartársaságának tagjai. Ezalkalommal az uralkodó a következő beszédet mondotta:

— Átnyújtom ezt a kardot, amely minden

tiszt számára nemcsak hivatási, de mindegyik lelkében a lovaslásság jelképe is, amelynek az élet minden megnyilatkozásában uralkodnia kell a tisztnek lelkületén, egyben pedig a legmelegebb jókívánságaimat fejezem ki és kívánom, hogy mindenkor hivatásuk magaslatán álljanak és hogy egész pályafutásuk alatt méltó és hű tisztek legyenek. Isten úgy segítsen Önöket.

A bucuresti-i olasz-román kiállítás ünnepélyes megnyitása

Bucuresti. Pénteken délelőtt 12 órakor a propagandaminisztérium kiállítási termében megnyitották az olasz-román kiállítást. Az ünnepélyes megnyitón jelen volt Nistor kultuszminiszter, Giurescu propagandaügyminiszter, Ghigi olasz követ, dr. Wilhelm Fabricius német követ, Dombrowsky, Bucuresti főpolgármestere és rajtuk kívül még számos előkelőség. Onicescu tanár, az olasz-román társaság elnökeinek megnyitó beszéde után Nistor kultuszminiszter mondott határozatos beszédet, amelyben többek között megjegyezte: „Boldog vagyok, hogy jelen lehetek a kiállítás megnyitásán. Ez a kiállítás jelképesen ejlenk tárja az olasz-román érzésközösséget. A továbbiakban a két testvérnemzet rokonságairól beszélt a szónok és megemlékezett az olasz követ megítéléséről, végül pedig a kiállítást megnyitottaknak nyilvánította, miközben Olaszországot ültette. Ghigi olasz követ köszönetet mondott az üdvözlő szavakért és elismeréssel adózott a kiállítás iránt. Végül az olasz követ Románia életével fejezte be szavait.

— **TATARESCU MINISZTERELNÖK VASÁRNAP RÁDIÓBESZÉDET MOND.** Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök vasárnap, március 17-én 20.45 órakor rádióbeszédet mond.

— **Meghalt Birkenheuer Mihály dr.** aradulnoui (Ujarad) orvos. Általános tisztelgetések örvendő aradulnoui (Ujarad) orvos hunyta le örök álmra szent péntek délelőtt Birkenheuer Mihály dr. aradulnoui (Ujarad) magánygyógyintézet-tulajdonos, hosszú éveken keresztül volt kórorvos, hosszas betegség után elhunyt. Az 58 éves igazgató-őorvos 1914-ben az aradi közpórházban működött, majd Aradulnoura (Ujarad) költözött, ahol csakhamar szanatóriumot nyitott. Küzdelem tagja volt úgy az aradi, mint az aradulnoui (Ujarad) társaságoknak és orvosi tudását mindenki elismerte. A háború alatt kórorvosa volt az ottani járásnak és ezt a tisztségét majdnem két évtizedig megtartotta. Birkenheuer Mihály néhány hónappal ezelőtt megbetegedett és orvoskarsársai már ekkor látták, hogy az orvosi tudomány legfeljebb csak hónapokra hosszabbíthatja meg életét. Ennek ellenére minden megkíséreltek, hogy helyzetén könnyítsenek, bár a beteg maga sem titkolta, hogy tudja súlyos bajának okát. Különösen szív működése volt rendellenes és már két héttel ezelőtt fellépő többszöri szívroham betegségeinek súlyosbodásáról tett bizonyosságot. Péntek reggel állapota hirtelen aggasztóra fordult és fél kilenc órakor Birkenheuer Mihály elhunyt. Halálát feleségén, 17 és 14 éves leányain kívül kiterjedt rokonság, ismerősök és barátok nagy száma gyászolja. Az elhunyt orvos temetését vasárnap délután 4 órakor lesz a magánygyógyintézet épületéből, ahol felavatolták és ahonnan az aradulnoui (Ujarad) temetőbe kísérik az elhunyt földi maradványait.

Az egész világon emelkedik a szőlőtermelés

A szőlőtermelés az egész világon emelkedik: 1900—1910. között évenként átlag 6.2 millió hektár volt szőlővel beültetve, 1927-ben már 7.5 millió hektár.

— **Selegean Teodor tanár** — az aradi kereskedelmi felsőiskola igazgatója. A nemzetnevelésügyi minisztérium 23.092—1940. számú rendeletével Selegean Teodor tanárt az aradi kereskedelmi felsőiskola igazgatójává nevezte ki. A minisztérium fenti rendeletével érdemes és kiváló tanügyi szakembert ért megérdemelt kitüntetés. Selegean Teodor húszhat éve, 1924. óta működik az aradi kereskedelmi felsőiskolában, ahol a román és német nyelvet tanítja. Nevét egyébként Arad város közönsége előtt előnyösen ismertté tette néhány jóslatkerült nyelvtanfolyam megrendezésével is.

— **Halálozás.** Domokos István kereskedő temetését szombaton délután 3 órakor lesz az alsótemető holtasházából.

— **Dr. N. M. Gelber a Zsidó Kulturházban.** Kedden, március 19-én este 9 órai kezdettel dr. N. M. Gelber, a neves zsidó történész és publicista tart előadást a Zsidó Kulturházban „Elmulasztott alkalmak a zsidóság történetében” címmel. Dr. Gelber nemcsak a zsidó történelem tudományos kutatóinak egyike, hanem aktív tényezője is a történelem aktuális szakaszának, így előadása a legnagyobb érdeklődésre tarthat igényt.

— **Életbelépett az új jugoszláv választószög.** Belgrádból jelentik: Az új választói törvényt pénteken rendeltörvény formájában léptették életbe. Az új választási rendszer kombinációját képviseli a listamos és a kerületi rendszer összetételének az egyetemes és utkos választószög alapján.

— **Betiltottak egy jugoszláv lapot.** Zágrábból jelentik: A hatóságok betiltották a Zágrábban megjelenő „Srbska Rijec” című lapot, amely erős hangon kelt a Horvátországnan élő szerbek védelmére és ilyen szempontból éles támadó-kritika alá vette a kormány politikáját.

— **NYILVÁNOS HELYSÉGEK ÉJSZAKAI ZÁRÓAJÁNAK SZABÁLYOZÁSA.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium ma rendeletben szabályozta a nyilvános helyiségek nyitvatartási jogát. Eszerint a kábarék, a kávéházak, sörözők vagy elsőrangú éttermek éjszaka 1 óráig tarthatnak nyitva. Másodosztályú kávéházak, vendéglők és bodegák 12 órakor, a harmad osztályú kávéházak, éttermek és bodegák 11 órakor kötelesek bezárni helyiségeiket. Azok a helyiségek, amelyek további nyitvatartásért kívánnak folyamodni, különleges engedélyt nyerhetnek el és ebben az esetben a hosszabbításért a kábarék 300 lejt, a kávéházak és éttermek 150 lejt fizetnek esténként. A másodosztályú kávéházak és éttermek 100 lejt, elsőosztályú bodegák 75 lejt fizetnek. Harmadosztályú éttermek 50 lejt tartoznak fizetni. Másodosztályú bodegák részére nem engedélyeznek további nyitvatartást.

Ha elmulasztott sorsjegyet venni 15-re, ma vehet még a 18-i húzásra egy szírcsés GOLDSCHMIDT sorsjegyet!

— **Per a város és a husiparosok között.** Az aradi husiparosok jogorvoslatlalt éltek a városvezetés azon szabályrendelete ellen, amelyben úgy intézkedett, hogy a jövőben csakis az e célra létesítendő városi szolgálat szállíthat húst a husiparosok üzleteibe, vagy műhelybe a vágóhidról. Az ügy most foglalkoztatta a bucuresti közgazgatási bíróságot, ahol dr. Beian Romulus polgármesterhelyettes képviselte a város álláspontját. A bíróság elutasította a fellebbezést és jóváhagyta a vonatkozó szabályrendeletet.

— **Gazdasági előadás Grădšten (Mosóczy-telep).** A Magyar Népközség aradvárosi tagozata ismeretterjesztő előadásainak sorozatában március 17-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a grădistei (Mosóczy-telep) Katolikus Kőr nagytermében Dömötör Bertalan mérnök tart szakelőadást a tavaszi kerti veteményezésről, ültetésekről és a gyümölcsfák kezeléséről. Az értékes és mindenki részére hasznos előadásnak előreláthatólag nagy sikere lesz, mert a grădistei (Mosóczy-telep) kerttulajdonos magyarságnak időszerű az ilyen természetű ismeretek megszerzése. Növeli az előadás időszerűségét, hogy annak befejezése után az előadó minden feltett kérdésre szakzerű felvilágosításokat fog adni. A különböző ismeretterjesztő előadásokat a közeljövőben minden kerületben állandóstan fogja a Népközség vezetősége.

SZINHÁZ

A színház szombat—vasárnap műsora

„A feleség” szombati előadása kétségtelenül ismét zsúfolásig megtölti a Kamara Színház nézőterét. Bókay János biztos írói kézzel tárgyal mélységesen emberi és mai problémákat. Könnyű vigjátéki köntösben viszi a néző elé azt a témát, ami bizony minden házasságban előfordulhat. És sokban elő is fordul. A szerető feleség gyönyörű szép alakját mintázza meg az író „A feleség”-ben és Erényi Böske színészi képességgel pompásan simulnak az író elképzeléseire. Mellette Harmath Jolán egyszerű alakítása a barátin és vetélytárs szerepében másik eseménye az előadásnak. Mészáros Béla, a könnyelmű, komolytalan és hűtlen férjet játsza a töle megszokott művészi készséggel. Jávor Alfréd az igazi barát figuráját viszi színre. Szombat estén kívül vasárnap délután 6 és este 9 órakor is ez a nagyszerű darab szerepel a színház műsorán. Délután 3 órakor Herczeg Ferencnek a bemutatkozó előadásán őszinte, meleg sikert elért újdonságát, az „Utolsó tánc”-ot játssza az együttes.

A KAMARA SZINHÁZ MŰSORA:

Szombaton este 9 órakor: „A feleség” Bókay János remek darabja. Főszerepben: Erényi Böske, Harmath Jolán, Mészáros Béla és Jávor Alfréd.

Vasárnap délután 3 órakor: „Utolsó tánc” Herczeg Ferenc háromfelvonásos vigjátéka. — Délután 6 órakor: „A feleség”. — Este 9 órakor: „A feleség”.

A katonai összpontosítottak hozzátartozóinak segélyezése

A segélyek kiutalásának feltételei

Most foglalkoztatja a törvényhozást a katonai összpontosítottak szűkölködő családjaiknak adandó segélyről szóló törvénytervezetet. A segélyt maga az állam, a tartományok és a községek irányozzák elő. Az alábbiakban közöljük a törvénytervezet fontosabb szakaszait:

A segélyrevaló jogosultság harmadfokú rokonságig érvényes. Örmesterig bezárólag az alábbi feltételek szükségesek a segély elnyerésére: **A férjek, vagy a családientartók egy év leforgása alatt egy huzamban legalább 35 napig voltak összpontosítottak, fizetést nem kaptak sem magán, sem közintézményektől és rossz anyagi helyzetben vannak. Rossz anyagi helyzetnek minősíthető 18 ezer lei évi jövedelem, vagy évi háromezer lei ingatlan jövedelem, vagy két hektárvnyi föld községi lakosoknál.**

Ezek a számok a maximumok. A segély csak a tényleges katonai szolgálat idejére vonatkozik. Tizenöt napnál kevesebb szabadság azonban nem szakíthatja félbe a segély folyósítását.

A segélyalap létesítése: E segélyalapot a tartományok és községek 1940—41. évi rendes költségvetésébe kell bevezetni a „Katonai összpontosítottak nélküli családok elsősegélyezésére szolgáló segélyalap” címmel. Ezt az alapot a tartományok és községek rendes jövedelmének bizonyos százalékával teremtik elő. Ez Bucurestiben 15, a törvényhatósági jogú városokban 13, megyeszékhelyeken 10, a többi városokban 5 és falvakban 2 százalék, ha a község jövedelme meghaladja a 300 ezer lejt.

A segély megadása: Erre kirendelt városi, illetve községi bizottságok listamozzák a segélykérőket, kimutatást készítenek a kapott összegekről és a segélyt megérdemlők névsoráról.

Azok az összpontosítottak, akik az összes előírt feltételeknek megfeleltek, megjelennének a bizottság előtt, mielőtt elulaznak katonai egységeikhez.

A bizottság ekkor a kötelező feltételek alapján felveszi az illető családját a segélykérők névsorába.

A katonai szolgálat végeztével újra meg kell jelenniük a bizottság — rendszerint az egyházi vezetők — előtt, ahol szabályszerűen lejelentkeznek.

A segélyek kifizetése a községek pénztári szolgálatánál történik. A természetbeni segélyeket elismervény ellenében adják ki. Szigorú büntetésben részesülnek a bizottságok azon tagjai, akik a maguk egyéni céljaira használnak fel a segélyalapot. Csak illetékes községek gyűjthetik össze és oszthatják szét a pénzt és a természetbeni javakat. Az összes intézkedések a törvénybeiktatás után 15 nappal történnek meg, míg a segélyek kiosztása április elsőjén kezdődik.

— **Meghosszabbították a faárak kivétel engedélyének érvényességét.** A hivatalos lap március 13-iki számában megjelent a külkereskedelmi minisztérium 21.327. számú rendelete, amely szerint a vámtarifa 623—653 és 1321—1336 tételei alá eső faanyagok és áruk kivételére szóló engedélyek az eddigi egy hónap helyett 60 napig érvényesek.

— **Súlyos motorkerékpárszerencsétlenség** Bucurestiben. Tegnap reggel Bucurestiben a Jianu-ut és az Aurel Cosma-ucca kereszteződésénél borzalmas szerencsétlenség történt. Az egyik bucuresti-i cég motorkerékpárja, amelyet egy 19 éves diák vezetett, amelynek oldalakocsijában Halimachi Ionel 28 éves jogi doktor, a Vacuum Oil-cég tisztviselője ült. Összeütközött egy gépkocsival. A szerencsétlenség következtében Halimachit súlyos fejsérülésekkel szállították a kórházba, ahol másfél óra múlva kiszendvedt. A motorkerékpár fiatal vezetőjét leáraztatták.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsești 1.

Magyarországi vízumok beszerzési helye

(izraeliták
is meg-
kapják)

Künstler Utazási Iroda, Arad

Bul. Regina Ma-
ria 24.
Telfonsz. 10-86

SPORT KÖZLÖNY

Egymás elleni edzőmérkőzéssel fejezték be
előkészületeiket az aradi divíziós csapatok

AMTE-Gloria 7:2 (2:2)

A két aradi liga-csapat csütörtökön délután a Gloria pályán edzőmérkőzést bonyolított le a vasárnapi mérkőzésekre való előkészületek során. Az AMTE a CAMT ellen, a Gloria pedig a lugosi (Lugos) Vulturii ellen készülődik és a két csapat összecsapása igen jó játékot hozott. A piros-feketék a második félidőben felülkerekedtek és eredményes csatárjátékkal győztek. A gólok: Igná (3), Batrin (2), Reinhardt és Léb, illetve Henegar és Fritz osztozkodtak.

A két csapat vasárnapi összeállításában — egyelőre — nincs változás és az AMTE a CAMT, a Gloria pedig a Vulturii elleni mérkőzésre a következő csapattal áll ki:

AMTE: Gerold — Slivat, Lucian — Szurgyl.

Szabó, Szaniszló — Igná, Léb, Batrin, Reinhardt, Fried.

Gloria: Theimer — Ragner, Volentir — Pacurar, Siclovan, Zab — Comlosan, Farkas, Fritz, Henegar, Mercea.

Itt írjuk meg, hogy a március 3-iki AMTE-CAMT mérkőzésre megváltott jegyek a vasárnapi mérkőzésre érvényesek, azonban az ellenőrzés gyakorlása végett azokat a jegyeket az AMTE elővételi pénztára felülbéltvezi. A március 3-án megváltott jegyek tulajdonosai jegyeiket tehát szombaton egész napon át és vasárnap délelőtt a Fehér Kereszt szálloda előcsarnokában lévő elővételi pénztárnál felülbéltveztethetik.

Kijelölték a játékvezetőket

Az alkerületi bajnokságban vasárnap indulnak meg a tavaszi forduló küzdelmei és a vasárnapi mérkőzések részletes bíródelegálását alábbiakban adjuk:

Nemzeti bajnokság:

AMTE-CAMT, Gloria pálya, 15.45 órákor, bíró Muresan, határbírók Darázs és Ciorogariu.

Ker. I. oszt.:

Transilvania-ATE, Gloria pálya, 14.00 órákor, bíró Marita, határbírók Chiral és Kradigaty.

Astra-Unirea, Astra pálya, 11.15 órákor, bíró Oprita, határbírók Höhn és Luca.

Egyetértés-Titanus, Egyetértés pálya, 16.00 órákor, bíró Pálffy, határbírók Vagalaú és Simandan.

Ifj. bajnokság:

Gloria-Olimpia, Gloria pálya, 11.00 órákor, bíró Burdan.

ATE-Transilvania, Gloria pálya, 9.00 órákor, bíró Barbu.

Unirea-Astra, Astra pálya, 9.30 órákor, bíró Macian.

Egyetértés-Titanus, Egyetértés pálya, 14.15 órákor, bíró Milancovici.

Hakoah-Crisana mérkőzés ideje, helyszíne és játékvezetője még nincs kijelölve.

Megtartják a helsinki olimpiát?

A finn olimpiai bizottság az elmúlt délután ülést tartott Helsinkiben. A bizottság azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy megfelelő idő áll-e rendelkezésre az ezévi olimpia megrendezésére. Az ülésről nem adtak ki jelentést. Valószínű, hogy a bizottságnak újabb ülést kell tartania a kérdés alaposabb megvizsgálása érdekében. A finn fővárosban általában megoszlanak a vélemények a világverseny megrendezése tekintetében. Egyes körökben úgy vélik, hogy az ország újjáépítéséhez rendkívül anyagi áldozatok kellenek s ilyen körülmények között nem lehet előteremteni a verseny rendezéséhez szükséges pénzt.

Helsinki. A jövő hét hétfőjén döntenek Helsinkiben az olimpiai játékok megrendezése kérdésében. Lauri Kiettine, az olimpiai játékok rendezőségének titkára kijelentette, hogy az előkészületek annyira előrehaladtak, hogy semmi technikai akadály nem áll a játékok megrendezésének útjában.

O A bírótisztület felhívása. Az aradi játékvezetők testülete felhívja a játékvezetőket, hogy a tisztület március 19-én, kedden este a Crisana klubhelyiségében megtartandó ülésén okvetlenül jelenjenek meg.

O Varjassy a Juventusban középfedezetként játszik. A Ciocanu-pályán a Juventus tegnapi tréninget tartott a Macabival. A gyakorló-mérkőzés keretében a Juventus 4:1 arányban győzött. A gólokat Praszler (2), Oana és Palmer, illetve Boiescu lőtték. A mérkőzés folyamán megállapítást nyert az a tény, hogy Varjassy a középfedezet helyén kitűnő formát mutatott és ezért az egyesület vezetője Varjassyt a jövőben tartandó nagy mérkőzése alkalmával ezen a posztján szerepelteti.

O Az AAC közgyűlését vasárnap délelőtt fél 11 órákor tartják meg az egyesület klubhelyiségében. A közgyűlés iránt az atléták tagjai körében élénk érdeklődés nyilvánul meg.

O Vasárnap utazik a HC Rapid Milánóba. A bucuresti-i jégkorong csapat március 20-án vendégszerepel Milánóban, ahová a csapat már vasárnap elutazik. A HC Rapid már össze is állította azt az együttest, amelyet az olasz korongozókkal szembeállít. A csapat a következő: Dron — Bíró, Anastasiu — Telea, Botez, Vacar. Csere: Tanase, Petrovici, Pana.

Román-német női asztali
teniszverseny Bucarestben

Bucuresti. Március 25-26-án Bucarestben nagyszabású nemzetközi asztali-tenisz mérkőzést bonyolítanak le, amelyen Románia és Németország női ping-pong csapatai mérkőznek össze erejüket. A németek ugyanazzal a csapattal állnak ki a versenyre, amellyel a világbajnokságot megnyerték.

Két új atlétikai világrekord
Amerika fedettpálya bajnokságain

Newyork. Az amerikai fedettpályabajnokságokat most rendezték Newyorkban óriási érdeklődés közepette. A versenyen bemutató futásban szerepelt Maki is, Nurmi pedig finn egyenruhában az indító szerepét látta el. Hatalmas finn zászlók díszítették a Madison Square Gardent és a zenekar a finn himnuszot játszotta.

A versenyek számos nagyszerű eredményt hoztak. A legkiemelkedőbb ezek közül Al. Blozisnak, a Newyork AC fiatal súlydobójának új fedettpálya világcucca, Blozis 16.99-et dobott és ezzel alaposan túlszárnyalta Torrance 16.18-as fedettpálya világrekordját, sőt közelébe fértközt Torrance 17.40-es világrekordjának is. Ennél nagyobb Torrance-on kívül eddig csak a nemrég csúkját tört Hackney dobott: 17.04-et. Blozis tavaly a juniorbajnokságot nyerte 15.92-es eredménnyel, Jókort javult. A bajnokságok eseménye, hogy az amerikai szövetség újra visszatért a yardos és mérföldes távokra. Ennek köszönhető a nálunk is járt Rice új hárommérföldes világrekordja, Rice 13:55.6 mp.-es idejével Ritola 1925-ben felállított 13:56.2-es idejét javította meg. Ritola ezt az időt 14:23.2-es 5000-e közben érte el. Rícének is kell tudnia tehát 14:30-on belül Erős ellenfele lesz majd Mákinek is ez a pompás izomzatu, hallatlanul küzdőképes hosszútávúfutó.

Az egymérföldes versenyben Cunningham az utolsó körben összeütközött Zamperinivel és elesett. Nem is szólhatott már bele a versenybe, amelyet Fenske nyert meg 4:08.8 kitűnő idővel. Venzke és Zamperini ellen, 60 yardon Ellerbee győzött 6.2 mp. alatt, 600 yardon Belcher 1:11.6 mp.-el, 1000 yardon Borican 2:13 mp.-el. Woodruff 9 yarddal maradt le a testvére mögött. A magyarást Byrnes 194, a távolugrást Perina 721, a rudugrást Meadows 435 cm-el nyerte.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁRCIUS 16.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Maria Lautaretu cigányzenekara. 13.10: Grigoras Dinicu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.20: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országos szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai és filmkrónika. 19.17: Az európai székesegyházak énekkarainak hangversenye lemezekről. 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20.05: C. Gerota előadása egy régi román emberről. 20.20: Bob Morland énekel és gitároz. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: G. Wilhou és E. Cerbu kétzongorás műsora. 21.45: Táncczene lemezekről. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: A zene folytatása. 23.15: Hangverseny lemezekről. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Keöry Erzsébet hegedű, zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Éneklő ifjuság. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizálsajentés. 14.30: Szórakoztató művészlemez. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 18.55: Háziipari problémák. 19.55: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Hangszerszólók hanglemezekről. 20.50: Londoni levél. 21.10: Operettársulatok. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar és külföldi tánclemez.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: A világ városai. Pasuth László dr. előadása a szicíliai városokról. 21.50: Kamarazene és nagyzenekari művek hanglemezeiről.

Alulírottak mélyen megrendülve tudatjuk, hogy a szeretett férfi, apa, após, testvér, nagypapa és sógor

BARTHA BÁLINT

telekkönyvi igazgató

életének 46-ik és boldog házasságának 25-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után, 1940. március 14-én, d. u. 4 órákor jobblétre szenderült.

Utolsó óráig gondosan, féltő aggodalommal örködött mindnyájunk sorsa felett. Pihenést nem ismerő munkás keze mutatta meg nekünk az utat és a célt, lankadatlan szorgalma örök példaként fog tűnődölni előttünk.

Pihenjen csendesen szerető szíved!
Itt felelhetetlen lesz emléked!

A megboldogult hamvait 1940. évi március hó 16-án, d. u. 4 órákor fogjuk a gyászoló háztól a róm. kath. temetőbe kísélni és a róm. kath. szertartás szerint való beszentelés után az anaföldnek visszaadni.

Az engesztelő szentmiseáldozat 1940. évi március hó 18-án, d. e. 9 órákor fog az Egek Urának bemutatni. Radnán, a róm. kath. templomban.

Radna, 1940. évi március 14.

Bartha Bálintné szül. Bálint Antónia, mint neje. Bartha Ibolya és férje Kosztelní Márton, mint leánya és veje. Bartha Antónia és Rózsika, mint leányai, Kosztelní Mancika, mint unokája, Bartha Miklós és neje, mint testvére és sógornője és gyermekeik, Vékony József és neje. Vékony Mihály és neje, mint nagybátyja és nagynénje s ezek gyermekei.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tízmillió hektár földet kell két hónap alatt felszántani és bevetni

Az összpontosított mezőgazdasági munkásokat szabadságolják. — A munkaidény alatt nem szabad a munka-állatokat levágni és ezért hetenként két hustalan napot vezetnek be

G. Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter érdekes előadást tartott a rádióban a tavaszi vetésekről, a termelés fokozásáról és a földművelésügyi minisztérium munkaprogramjáról. Előadásában a miniszter többek között megemlítette, hogy az elmúlt ősszel az éghajlati és egyéb viszonyok nem voltak kedvezőek a földművelés szempontjából, ezért feltétlenül szükséges, hogy most, tavasszal, több mint 10 millió hektárt szántsanak fel és vessenek be. Sainos, az időjárás most is kedvezőtlen, a tél egy hónappal hosszabbra nyúlt és így két hónap alatt, áprilisban és májusban kell ezt a nagy területet bevetni. Ez olyan erőfeszítéseket kíván, hogy a mezőgazdák úgy kell tekinteniük magukat, mintha mozgósították volna őket. Meg kell feszíteniük minden erejüket és éjjel-nappal, hétköznap és ünnepeken is, dolgozniuk kell, hogy biztosítsák a sajátmaguk és az ország létét.

A minisztérium által összeállított nagyszabású öt éves terv főbb pontjainak felemlítése után Ionescu-Sisesti miniszter ismertette a kormány azonnali munkaprogramját. Elsősorban — mondotta — szoros együttműködés jött létre a földművelésügyi, honvédelmi és belügyminisztérium között, amelyek közös egyetértésben megállapították a mezőgazdasági mozgósítás szabályait. Ezek a szabályok figyelembe veszik a honvédelem parancsoló érdekeit, de ugyanakkor tekintettel vannak a mezőgazdaság elengedhetetlen szükségleteire is. Minden községbe külön mezőgazdasági megbízottat neveztek ki, aki a község mezőgazdasági bizottságával együtt felügyel a mező munkálataira. Ott, ahol a gazdák saját eszközei elégteleneknek bizonyulnak,

pénzért fognak idegen munkaerőt és iga-vonó állatokat alkalmazni, hogy semmi se maradjon bevetetlenül.

A képesített mezőgazdasági munkásokat hazaengedik a katonai összpontosításból és csoportonként a többiekkel is szabadságolják.

Megváltoztatják a katonai rekvirálásokról szóló törvényt is.

hogy a velejáró áldozatok és terhek méltányosabban oszoljanak meg. Bejelentette a miniszter, hogy

a munka-állatokat a mezőgazdasági munkálatok idején nem lehet többé levágni és ennek az állatállományának a kimélete érdekében az egész ország területére hetenként két hustalan napot, (szerda és péntek) fognak bevezetni.

Ezután a kormány vetőmag-akciójáról beszélt a miniszter. Megemlítette, hogy eddig 560 vagon tavaszi búzát, árpat, zabot, burgonyát, napraforgót, lent, kendert és pamutmagot vásároltak, amelyet 20 százalékos kedvezményvel osztanak szét a gazdák között. Az állattenyésztés megújítása érdekében fokozni fogják a bükkönyvel, lucernával, takarmányrépával és szudáni füvel bevetett területeket. Erre a célra 28 vagon vetőmagot vásároltak. Ezenkívül a legjobb minőségű vetőmagokat vásárolták tengeriből, babból, borsóból és más veteményekből. A vetőmagakció költségeire a Banca Nationala 300 millió leit bocsátott a mezőgazdaság rendelkezésére.

A falusi lakosság élelmezésének a megjavítására több mint 12 millió leért veteménymagvakat vásároltak.

Azonkívül az ország különböző részében 2800 lizegházat és 1500 melegágyat létesítenek. Ezek részére a magvakat és palántákat a beszerzési ár tizedrészéért osztják szét.

A továbbiakban arról beszélt Ionescu-Sisesti miniszter, hogy a mezőgazdák ez idén jobb árakat is fognak kapni a terményeikért.

Számos ipari növénynél szerződéses alapon biztosítják a termelt mennyiség átvételét és a megfelelő árat. A cukorrépa vagononkénti árát 10.400 leiben állapították meg. Lekötötték 160 ezer hektáron a szőlőbatermést is kilonként 9 leiel. Most folynak a tárgyalások a napraforgómagtermés lekötéséről kilonként 3 leies árban. Ugyancsak szerződés alapján kötik majd le a gazdáknál a lentermést 5—5 leiel és a kendertermést 2—2.50 leiel kilonként. A kormány arra törekszik, hogy ezt a rendszert kiterjessze más mezőgazdasági termékekre is. Beszélt a miniszter a mezőgazdasági termékek külföldi értékesítési lehetőségeinek fokozásáról is, és azokról a műszaki munkálatokról emlékezett meg, amelyek talajjavítási célokat szolgálnak, többek között megemlítette, hogy Erdélyben is több helyen lecsapolási csatornákat ásnak. Végül bejelentette, hogy törvény készül a mezőgazdák érdekképviselői szervezetének és szaktestületeinek az új államháztartás kereteibe való beillesztéséről.

Demian Aurel dr. képviselő küldöttséget vezet a belügyminiszterhez a lakbérleti illetékek új behajtási módjának ügyében

Sérelmes helyzetet teremtett a városi lakbérleti illetékek az állami szervek révén történő behajtása

Az Aradi Közlöny annak idején részletesen beszámolt arról a belügyminiszteri rendelkezésről, amely ez év január 26-án jelent meg és, amely módot ad arra, hogy a jövőben a városi lakbérleti illetékeket és a tüzoltóilletékeket ne a város szervei hajtsák be. Az új intézkedésnek megfelelően mindkét illetéket a pénzügyigazgatóságon kell leróni, még pedig a lakbérleti szerződések illetékezesekor. Ezt a rendelkezést Aradon már végrehajtották és ennek megfelelően az egyes pénzügyigazgatósági adókerületek nem láttamozták, illetve nem illetékezik a lakbérleti szerződések mindaddig, amíg az érdekeltek nem fizetik ki egy összegben a teljes évi lakbérleti illetéket és a tüzoltó illetéket.

Eddig ezeket az illetékeket havi és negyedévi részletekben lehetett fizetni a város pénztáránál, az új intézkedés tehát sérelmes helyzetet

idézett elő. Az egyetlen megoldás, amellyel még némileg enyhíteni lehet a helyzeten az, hogy félévre kötik meg a lakbérleti szerződést, mert ebben az esetben a városi lakbérleti illeték befizetését is csak félévi időtartamra követelik. Tekintettel arra, hogy sok esetben a háztulajdonosok előlegezik a lakbérleti szerződések illetékezésére szükséges összeget, a háztulajdonosok szempontjából is nehézséget okoz, hogy a szerződés illetékezesekor a városi lakbérleti illetéket is le kell róni. Mindezekre való tekintettel az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa emlékiratot dolgozott ki és a helyzet orvoslását kéri. Az emlékiratot Demian Aurel dr., a Háztulajdonosok Szindikátusának elnöke, a jövő hét folyamán nyújtja át egy küldöttség élén Ghelmegeanu belügyminiszternek. A küldöttségnek olyan parlamenti képviselők a tagjai, akik egyben háztulajdonosok is.

Április elsejéig adhatók be az árelenőrzési törvény által megkövetelt bejelentések

Az Aradi Közlöny több ízben is megemlékezett róla, hogy az érdekelt kereskedők rövidnek tartják azt a husz napos határidőt, a melyet a március 4-iki árelenőrzési törvény a minisztériumhoz beadásra kerülő jelentések megtételére ad. Constantin Angelescu nemzetgazdasági miniszter most eleget tett a kereskedők, valamint a nagyipari vállalatok kérésének és rendeletet adott ki, amelynek értelmében a fenti határidőt meghosszabbítja.

A rendelkezés első szakasza kimondja, hogy mindazokat a bejelentéseket, amelyeket a nagyipari vállalatoknak és a nagykereskedőknek március 24-ig kellett volna beadniuk, április elsejéig kizárólag, vagyis március 31-ig bezárólag fogadják el. A kimutatásoknak a március 31-iki helyzetet kell feltüntetniük. — Ugyancsak április elsejéig hosszabbítják meg azt a határidőt is, amelyen belül az érdekelteknek be kellett jelenteniük a március 4-ikén érvényben volt árakat.

Az árelenőrzési törvény végrehajtásával kapcsolatban az aradei (nagyvárad) kereskedőknek egy küldöttsége kereste fel egyébként Angelescu nemzetgazdasági minisztert, aki kijelentette a küldöttség tagjai előtt, hogy

az árbejelentési kötelezettséget csak azokra vonatkoztatják, akik kizárólag csak nagyban árusítanak, ez a kötelezettség tehát olyanokra nem vonatkozik, akik a törvény megjelenése, tehát 1940. március 4-ike előtt mint nagy és kicsinybeni kereskedők is be voltak jelenve a kereskedelmi és iparkamaránál.

Az 1940. ÉVI ÁLLATFELÜLVIZSGÁLÁS. A városi állategészségügyi szolgálat köz tudomásra hozza, hogy az aradvárosi 1940. évi állatfelülvizsgálás a következő sorrendben történik: Március 20-án délelőtt 8—12 óra között a micalacai (Mikolakai) lovakat vizsgálja felül a bizottság az ottani közigazgatási kirendeltség épülete előtt. Március 26-án, délelőtt 8—12 óra között a gál-i (Gál) közigazgatási kirendeltség épülete előtt a gál-i (Gál) lovakat tekint meg a bizottság. Ugyanazon a napon délután 3—5 óra között a gál-i (Gál) határbeli lótulajdonosok kötelesek állataikkal megjelenni a Turay-csárda előtt. Március 27-én a városi és környéki állatokat tekint meg az állategészségügyi szolgálat közegyel. A felülvizsgálás helye az állatvásártér. Március 29-én ugyancsak az állatvásártéren a pernyával és grádistel (Mosócay-telep) gazdák állatait kerülnek a bizottság elé. A legtöbb lezart napokon a többi háziállatok, mint szarvasmarhák, juhok, kecskék, disznók is felülvizsgálás alá kerülnek. Az állatfelülvizsgálás gazdák ezeken a napokon tartásuk otthon barmait, mivel ezeknek az állatoknak a megtekintése a házak udvarán történik. A rendeltetés ellen vétőket megbüntetik.

Heti piaci árak

Zöldségpiac: Oburgonya kg. 4—6 lei, szárazhagyma kg. 4—6 lei, szárazbab kg. 20—22 lei, kalarabé két drb. 5 lei, torma drb. 5 lei, lence kg. 18—20 lei, szemes borsó kg. 24 lei, murek kötegle 5—6 lei, paszternák kötegle 5—6 lei, petrezselyem kötegle 5—6 lei, zöldpetrezselyem kötegle 2 lei, hónapos retek drb. 3 lei, paraj kg. 35 lei, fokhagyma 18 lei, fejes káposzta drb. 5—10 lei, savanyu káposzta drb. 10 lei, levesborsó kötegle 5—6 lei.

Tej és tejtermékek: Tehéntúró kg. 16 lei, juhtúró kg. 45 lei, tohéntej literje 5 lei, teufel literje 30 lei, vaj kg. 110 lei, tojás drb. 2.30—2.50 lei.

Gyümölcspiac: Alma kg. 12—25 lei, dió kg. 22—24 lei, hámozott dió kg. 60 lei, aszalt szilva kg. 20—28 lei, citrom drb. 4—5 lei.

Baromfi: Tyúk párja 170 lei, hizott liba párja 550—600 lei, sovány liba párja 300 lei, galamb párja 35 lei.

Legujabb jelentéseink:

Anglia helyett a Szovjettől vásárol szén Olaszország

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség alapján a Tevere jelenti, hogy Németország és Olaszország között létrejött szénzállítási egyezmény alapján 1500 vagon szén érkezik naponta Olaszországba, amely nyolc- kilenc millió tonna német szén bevitelét teszi évente lehetővé. Tekintettel arra, hogy az elmúlt évben Olaszország tizenkét millió tonnát impor-

tált, további három-négy millió tonna bevitel válik szükségessé és a Tevere hangsúlyozza, hogy az orosz piacról szerzik majd be a hiányzó szenet, mert a mariupoli orosz kikötőtől az olasz partokig sokkal kisebb a távolság a doneci orosz szén szállítása szempontjából, mintha Angliából hozatnának Olaszország részére szenet.

Saját legénysége felgyújtott egy 7400 tonnás német gőzöst

London. (Rador.) A 7400 tonnás német La Coruna gőzöst az Atlantióceán északi részén egy angol hadihajó pénteken feltartóztatta. A német hajó legénysége felgyújtotta hajóját. Az ötven ten-

gerészt és a tiszteket a hadihajó megmentette. A La Coruna március 3-án indult el Rio de Janeiro-ból azzal a tervvel, hogy a norvég vizek mentén német parthoz érjen el.

Elfogadta a finn parlament a moszkvai békét

Helsinki. Bucurestiből érkezett jelentés szerint a finn parlament 143 szavazattal 3 szavazat ellenében ratifikálta a finn-orosz egyezményt. Az egyezmény egyik pontja értelmében úgy a finn, mint az orosz csapatoknak rövid időn belül el kell foglalniuk a számukra kijelölt vonalat. A finn katonák teljes kimerültsége következtében a menetelés nagy nehézségeket okoz és az elcsigázott katonák egymásután dőlnek ki a sorból. A menetelő katonákhoz csatlakozott a szovjet részére átengedett területek lakossága. Hozzávetőlegesen fél millió finn lakos vándorol az ország belseje felé.

Oslo. (Rador.) Norvég távirati iroda jelenti: A Skandináv államok kormányai között mindezekig semmilyen védelmi szövetség terve nem jött létre, továbbá semmilyen más kötelezettséget nem vállaltak, csupán azt, hogy megvizsgálják azokat a körülményeket és feltételeket, amellyel hasonló szövetséget létrehozhatnának — jelentette ki Koht norvég külügyminiszter. A kérdést — folytatta a külügyminiszter — a parlamenttel való szoros együttműködés alapján vizsgáljuk meg és legrövidebb időn belül letárgyaljuk a kérdést.

A norvég távirati iroda az egyik olasz lap cikke alapján közli, hogy új helyzet adódott Északon, amelyben a semlegesség passzív politikája nem elégséges. „Ha nem valósítunk meg védelmi szövetséget, amelyhez Norvégia is csatlakozik, az északi államok szétesnek,

Finnország és Svédország teljesen német befolyás alá fog kerülni és csak azok, akik Németország felé orientálódnak, próbálják meg Norvégiát az északi államok szövetségétől távol tartani.”

Stockholm. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: A svéd közvélemény tartózkodóan fogadja a nyugati országokban megjelent cikkeket, amely szerint az északi országok a jövőben kiszolgáltatottjai lesznek a Szovjetnek és Németországnak. A stockholmi „Tidningen” a következőket írja: Azok a jóslatok, amelyek szerint Észak-Európa alárendelti viszonyba kerül a nagyhatalmakkal szemben, megcáfolható, ha idejében intézkedéseket alkalmaznak. Hangsúlyozza a lap, hogy senki sem képzelkedik abban, hogy a szövetségesek kikereshetnék volna a harc vonalát a Skandináv országokra, ha valóban akarták volna.

Berlin. (Rador.) Hivatalos helyről jelentik: Német politikai körök hangsúlyozzák, hogy egy skandináv defenzív szövetség esetén Németország semmilyen körülmény között nem kíván állást foglalni. Rámutatnak arra, hogy a skandináv országoknak meg kell őrizniük a teljes határozati szabadságukat saját ügyeikben, függetlenül minden befolyástól. Ezek a körök rámutatnak a norvég külügyminiszter csütörtöki beszédére, aki megbírálta a nyugati hatalmak segélynyújtási ajánlatát. Berlin szerint a norvég külügyminiszter a tévnek meghamisításával vádolta Daladriert.

Japán-orosz összetűzés a Távolkeleten?

Hong Kong. (Rador). Karbinból érkezett meg nem erősített jelentés szerint Nomanham közelében összeütközésre került a sor japán és orosz csapatok között. A szovjet csapatok benyomultak Mandzsukugba és folytatják előtörésüket.

Angol-japán diplomáciai tárgyalások

Tokió. (Rador). Caige tokiói angol nagykövét pénteken a külügyminisztériumban tárgyalt. Az egy órán át tartó tárgyalás egyik legfontosabb pontja a tiencsini kínai bankban elhelyezett ezüst kérdése volt.

LAPZÁRTA

(Rador-jelentések)

LONDON. Április elsőjén jelentkezni kell a katonai hatóságok előtt minden 25—26 éves angol férfinak, azonban fegyverbe csak július hó vége felé fogják őket szölitani. Az angol katonai hatóságok szerint három és fél millió katona áll ma fegyverben.

AMSZTERDAM. Egy németalföldi lap jelenti Berlinből, hogy von Schullenburg, Németország moszkvai követe a közeli napokban Berlinbe utazik, hogy jelentést tegyen a szovjet követendő politikájával kapcsolatban.

LONDON. A személyenkénti heti vajadagot négy unciáról nyolc unciára emelték fel március 25-től kezdődőleg. Az intézkedés oka, hogy Anglia gazdag tartalékkészletekkel rendelkezik.

NEWYORK. Az észak-karolinai Charlotte városban egy 86 lakásos házban tűz keletkezett a város közepén. A tűzvész álmában lepte meg a lakókat, akik közül többen az ablakon keresztül ugrottak ki, mert a lángok elvagták a menekülés útját. Hat személy meghalt, közöttük négy gyermek, tizenketten súlyosan megsebesültek.

HÁGA. Vilma királynő szombaton rádióbeszédet tart Amerika részére, továbbá van Klefens külügyminiszter, valamint a hollandindiai kormányzó ugyan csak rádióbeszédet mondának március 19-én, amikor Newyokban megnyílik a „Holland Ház”.

TOKIÓ. A Nichi Nichi Shimbun című lap vizsgálta az orosz—finn békekötés lehetőségeit, azt írja, hogy a távolkeleti tárgyalásokat nagymértékben befolyásolni fogják a hadműveletek beszüntetése. Valószínű, hogy a Szovjet a távolkeleti kérdésekben hajthatatlan politikát fog folytatni.

LONDON. Azokat a tárgyalásokat, melyeket a legújabb típusú amerikai harci repülőgépek átvétele érdekében tartottak, váratlanul beszüntették. Beavatott helyről nyert értesülések szerint erre azért volt szükség, mert a kongresszuson élénk vita fejlődik majd ki a hadigépek átadása miatt, tekintettel arra, hogy ezek az Egyesült Államok légihadereje egységei.

RÓMA. Sumner Welles Párisból Rómába érkezett pénteken este. Szombaton délelőtt Mussolinivel, majd Ciano külügyminiszterrel folytat majd tárgyalást és előreláthatóan majd délután Viktor Emánuel király és császárral fogadja. Roosevelt elnök kiküldötte háromlehet európai tartózkodás után hétfőn Nápolyban hajóra száll és Newyorkba tér vissza.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu**. Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei**. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésekre előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Gyermekgondozónő éves bizonyítvánnyal állást keres. Címeket a kiadóba kér. 1297

ALKALMAZÁST NYER

Gyermekszerező, fiatal mindenest keresek április 1-re, vagy 15-re Cím a kiadóban. 1298

Románul, németül beszélő kisasszony felvétetik. Cím: Hartmann, Szerb-palota. 1293

Mindenes szobalány azonnalra felvétetik. Str. Eminescu 17. földszint, balra. 1290

LAKÁS

Különbélatu, butorozott szoba kiadó. Str. A. Gavra 20. 1294

Háromszobás, összkomfortos, elsőemeleti lakás május 1-re kiadó. Str. Episcopul Radu 6. 1295

Kertre nyíló lakás: két szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségek, május 1-re kiadó. Str. Popa Gheorghe 3. 1303

VÉTEL, ELADÁS

Alig használt, prima ebédlő, faragott háló, konyhakredenc, eladók. Str. Tudor Vladimirescu 5., udvari épület. 1283

Berkel-mérleg eladó. Érdeklődni Koch mészárszékekben.

Filter-Presset, kifogástalan állapotban, ásványolajnak, kb. 1000 liter óránkénti felfelvőképességgel, keresünk megvételre. Részletes ajánlatokat Carol Schukder ügynöksége, Bucuresti, Pasagiul Comediei, „Filterpresse” felige alatt továbbít.

Varrógépet, jó állapotban levőt keresek megvételre. Címeket a kiadóba kérek.

Keresek megvételre használt, 1-2 fázisu elektromotorokat, Cím a kiadóban. 1239

Veszek 150.000 drb. egyéves, ültetni való akácfaakat. Popa Ioan, Măderat 417. Jud. Arad. 1286

3 ajtós fehér garderober-szekrény olcsón eladó. Str. Dr. Ioan Robu 12., a ház-felügyelőnél. 1277

Sötét, dílo kombinált szekrény alkalmas áron eladó Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

Mahagóni-ebédlő, alig használt, eladó. Str. Dr. Ioan Robu 12., földszint. 1278

ÜZLET

Üzlethelyiségek kiadók. Str. Horia 2. Victoria Bank. 1233

KÜLÖNFELEK

Középkorú, független, jóméjű, földbirtokos kisfiának szerető anyját keres. Komoly, jóerkölcsű nőnek felvilágosítást ad Bizony Ferenc információiroda, Timisoara, Văcărescu 11. 1104

Vámmalom április 1-vei bérbeadó Boierlein A., Taut, jud. Arad. 1200

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, 60. hálók, modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai asztal, írógépek, Pianino, rövid keresztúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszlünk teljes lakásberendezést, ékszereket Zálogkölcönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabbitsunk. Tempo bizományi üzlet Fischer Eliz-palota.